

Ecoscan bestemmingsplan Buitengebied Nederhorst den Berg

13 maart 2007
Definitief rapport
9M8135

Entrada 301
Postbus 94241
1090 GE Amsterdam
+31 (0)20 569 77 00 Telefoon
(020) 569 77 66 Fax
info@amsterdam.royalhaskoning.com E-mail
www.royalhaskoning.com Internet
Arnhem 09122561 KvK

Documenttitel	Ecscan bestemmingsplan Buitengebied Nederhorst den Berg
Verkorte documenttitel	Ecscan BP Buitengebied Nederhorst den Berg
Status	Definitief rapport
Datum	13 maart 2007
Projectnaam	
Projectnummer	9M8135
Auteur(s)	Francine van der Loop
Opdrachtgever	
Referentie	9M8135/R1/902562/Amst

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
1 INLEIDING	1
1.1 Aanleiding en doelstelling	1
1.2 Leeswijzer	1
2 WETTELIJK KADER	2
2.1 Soortbescherming: Flora- en faunawet 2002	2
2.1.1 Beschermde en streng beschermde soorten	2
2.2 Gebiedsbescherming: Natuurbeschermingswet 1998	3
2.2.1 Algemeen	3
2.2.2 Toetsingskader Vogelrichtlijn	6
2.2.3 Toetsingskader Habitatrichtlijn	9
2.2.4 Conclusie noodzakelijk onderzoek	10
2.3 Provinciale Begrenzing	11
3 WERKWIJZE	12
3.1 Algemeen	12
3.2 Inventarisatie beschermde soorten	12
3.2.1 Planten	12
3.2.2 Zoogdieren	12
3.2.3 Amfibieën, reptielen en vissen	13
3.2.4 Vogels	13
3.2.5 Ongewervelden	13
3.2.6 Conclusies volledigheid gegevens	14
4 BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED	15
5 BESCHERMDE SOORTEN: FLORA EN FAUNAWET	16
5.1 Planten	16
5.2 Vleermuizen	17
5.3 Overige zoogdieren	19
5.4 Amfibieën, reptielen en vissen	20
5.5 Vogels	21
5.6 Ongewervelden	22
6 BESCHERMDE GEBIEDEN	24
6.1 Vogelrichtlijngebied	24
6.1.1 Broedvogels Vogelrichtlijngebied	24
6.1.2 Wintervogels	25
6.2 Habitatrichtlijngebied	26
6.3 Overige gebiedsbescherming	27
7 EFFECTEN OP BESCHERMDE SOORTEN	28
8 EFFECTEN OP BESCHERMDE GEBIEDEN	29
8.1 Vogel- en Habitatrichtlijngebieden	29
8.2 Overige gebiedsbescherming	29

9	CONCLUSIES	30
9.1	Aandachtspunten	30
10	BRONNEN	31

BIJLAGEN

---

1. Kernopgave Natura 2000 van de Oostelijke Vechtplassen
2. Verspreidingskaarten beschermde soorten
  - Vleermuizen
  - Overige zoogdieren
  - Amfibieën en reptielen
  - Broedvogels met vaste nesten
  - Kwalificerende en relevante soorten van het vogelrichtlijngebied
3. Oeverzonerering binnen het plangebied

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doelstelling

De gemeente Wijdmeren is bezig met een (integrale) herziening van het bestemmingsplan. De herziening van het gehele bestemmingsplan is in principe conserverend van aard. Het plangebied, ligt in het noordelijke deel van de gemeente Wijdmeren. Het plangebied bestaat uit de Spiegel- en Blijkpolderplas, de Spiegelpolder en de Horn- en Kuijerpolder. De woonkern Nederhorst den Berg valt niet binnen het plangebied.

Vanuit de natuurbeschermingswet en regelgeving, worden eisen gesteld aan ingrepen in het landschap. Eventuele effecten op beschermde dier- of plantensoorten en beschermde gebieden dienen onderzocht te worden, zo ook bij het maken van een bestemmingsplan. Indien een negatief effect op beschermde soorten of gebieden optreedt (en deze niet door het treffen van mitigerende maatregelen ongedaan kunnen worden), dient voor de uiteindelijke ingreep (de bouwfase) een ontheffing te worden aangevraagd bij het Ministerie van LNV. In het kader van een bestemmingsplan of een wijziging van een bestemmingsplan kan geen ontheffing worden verleend. Er moet in deze fase van de planvorming al wel rekening worden gehouden met eventuele effecten in de uitvoeringsfase. De uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan dient te worden aangetoond. Dit betekent dat er op voorhand geen redenen zijn dat kan worden aangenomen dat een ontheffing niet verleend kan worden.

Royal Haskoning is door de gemeente Wijdmeren gevraagd om de uitvoerbaarheid, binnen de bepalingen van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet, van het bestemmingsplan te onderzoeken. De resultaten zijn weergegeven in dit rapport.

De helft van het plangebied maakt onderdeel uit van het EU-Vogelrichtlijngebied "Oostelijke Vechtplassen". Het plangebied grenst aan dit Habitatrictlijngebied. Daarnaast komen in het gebied veel via de Flora- en faunawet beschermde planten- en diersoorten voor en maakt het plangebied onderdeel uit van de PEHS, de Provinciaal Ecologische Hoofdstructuur.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het juridische kader behandeld welke aanleiding vormt voor het onderzoek in dit rapport. Hoofdstuk 3 beschrijft de werkwijze zoals gehanteerd in dit onderzoek. Een beknopte algemene beschrijving van het gebied is gegeven in hoofdstuk 4. Hoofdstuk 5 behandelt de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten in het plangebied. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de aanwezige en beschermde natuurwaarden van de Vogel- en Habitatrictlijngebieden. De mogelijke effecten op de beschermde soorten en beschermde gebieden worden in hoofdstuk 7 en 8 beschreven. De conclusies worden in hoofdstuk 9 besproken.

2 WETTELIJK KADER

Het Nederlandse natuurbeleid kent enerzijds de bescherming van afzonderlijke soorten en anderzijds de bescherming van complete gebieden. Soorten worden binnen de Flora- en faunawet beschermd. Door deze wet is onder andere de soortenbescherming van de Habitatrichtlijn geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. Gebiedbescherming geschiedt via Natuurbeschermingswet. In deze wet zijn de bepalingen over gebiedsbescherming uit de Habitatrichtlijn (art.6) opgenomen.

2.1 Soortbescherming: Flora- en faunawet 2002

2.1.1 Beschermd en streng beschermde soorten

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen vernielen, verstoren, doden etc. De bescherming van Habitatrichtlijn-soorten (zoals alle vleermuissoorten en Rugstreeppad) is ook onderdeel van deze wet. De wet stelt dat beschermde soorten geen schade mogen ondervinden. Als dit onvermijdelijk is, is het nodig om vooraf te onderzoeken of er een vrijstelling geldt ten aanzien van de beschermde soort, of dat er een ontheffing voor moet worden aangevraagd.

Sinds februari 2005 is de AMvB artikel 75 in werking getreden, een wijziging die de Flora- en faunawet iets vereenvoudigt. Voor sommige soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen, zoals de aanleg van wegen, bedrijventerreinen en woonwijken, een vrijstellingsregeling. Dat betekent dat voor verstoring van algemene beschermde soorten geen ontheffing meer hoeft te worden aangevraagd. Voor meer bijzondere soorten moet dat nog wel.

Er bestaan drie categorieën waarin de beschermde soorten zijn verdeeld volgens een bepaalde beschermingsstatus. In de eerste categorie (tabel 1) worden de algemeen beschermde soorten genoemd, waarvoor een vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. In de tweede categorie (tabel 2) staan overige soorten die een zwaardere bescherming kennen. De derde categorie (tabel 3) bevat de strengst beschermde soorten dieren en planten. Binnen deze categorie vallen de soorten van de Habitatrichtlijn. Wanneer ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden waarbij effecten op soorten uit tabel 2 en 3 optreden, is een ontheffing nodig.

Tabel 1: Verschillende categorieën van beschermde status voor soorten in de Flora- en faunawet

Tabel uit de AMvB	Beschermd flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
1	Algemeen beschermde soorten	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
2	Overig beschermde soorten	"Lichte" toets	Vrijstelling
3	Streng beschermde soorten	"Uitgebreide" toets	"Uitgebreide" toets*
	Alle vogels tijdens het broedseizoen en vaste nesten het hele jaar	"Uitgebreide" toets	

Alle vogels in Nederland genieten een streng beschermde status. Werkzaamheden waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord zijn verboden. De nesten van vogels die elk jaar een nieuw nest maken zijn alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Sommige vogels, zoals de Kerkuil of de Groene spechten gebruiken ieder jaar hetzelfde nest. Deze vaste nesten zijn ook buiten het broedseizoen beschermd.

Zorgplicht

Naast de specifieke soortbescherming erkent de wet de intrinsieke waarde van alle in het wild levende flora en fauna. Hiervoor is de zorgplicht in de wet opgenomen. Iedereen moet volgens deze zorgplicht voldoende zorg in acht nemen voor alle – dus niet alleen beschermde – planten en dieren en hun leefomgeving. Dat betekent dat waar (redelijkerwijs) mogelijk plannen en de uitvoering daarvan moeten worden afgestemd op een minimale verstoring van flora en fauna.

Ontheffingsverlening

Het ministerie van LNV kan ontheffing verlenen van één of meer verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet (artikel 75, lid 4). Voor deze afweging is de beschermde status van een soort van belang. Ten aanzien van overige soorten (Tabel 2) kan ontheffing worden verleend indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Voor de strengst beschermde soorten moet daarnaast worden bekeken of er voor de ingreep geen andere bevredigende oplossing bestaat en er dwingende redenen van groot openbaar belang gemoeid zijn met de ingreep.

Voor een goede afweging voor de ingreep worden de volgende onderdelen doorlopen: In de eerste plaats vindt een inventarisatie plaats van de aanwezige natuurwaarden. Hierna worden de effecten van de ingreep op deze natuurwaarden onderzocht. Vervolgens worden de alternatieven en het maatschappelijke belang van de ingreep bekeken. Daarna volgt een eventuele ontheffing via de Flora- en faunawet. Het is mogelijk dat mitigatie (verzachting) en compensatie nodig zijn.

2.2 Gebiedsbescherming: Natuurbeschermingswet 1998

2.2.1 Algemeen

Op 1 oktober 2005 is de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. Deze wet is een wijziging op de eerdere Natuurbeschermingswet 1998 waardoor ook internationale verplichtingen uit Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en diverse verdragen (bijvoorbeeld het Verdrag van Ramsar betreffende de bescherming van wetlands) in de nationale regelgeving zijn verankerd.

Het merendeel van de beschermde gebieden bestaat uit gebieden die zijn aangewezen of aangemeld voor de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, de “Natura 2000-gebieden”. Voor elk Natura 2000-gebied is een aanwijzingsbesluit opgesteld waarin is opgenomen voor welke soorten en/ of habitattypen het betreffende gebied van belang is. Aan de hand van deze aanwijzingsbesluiten worden instandhoudingsdoelstellingen (IHD) gedefinieerd. Deze beschrijven per soort en/ of habitatype wat de doelen zijn om de natuurwaarden in een “gunstige staat van instandhouding” te brengen en/ of te

behouden. In een beheerplan moet vervolgens aangegeven worden hoe deze doelen in ruimte en tijd gerealiseerd worden en wat de beoogde resultaten in samenhang met het bestaande gebruik zijn.

De instandhoudingsdoelstellingen worden momenteel uitgewerkt door het Ministerie van LNV. Sommige ontwerpbesluiten zijn reeds beschikbaar via de LNV website. Deze besluiten zijn echter nog niet goedgekeurd. Voorlopig moet zowel met de oude doelendocumenten als met de nieuwe ontwerpbesluiten rekening worden gehouden. De verschillen worden later in dit hoofdstuk besproken. De beheerplannen zullen pas worden opgesteld wanneer de IHD (Instandhoudingsdoelstellingen) zijn goedgekeurd.

Van nieuwe activiteiten in de vorm van projecten en/ of plannen die in of rondom een Natura 2000-gebied plaatsvinden, moet getoetst worden of deze mogelijk negatieve effecten hebben op de soorten en/ of habitattypen en daarmee ingaan tegen de IHD. In de richtlijn is een expliciet toetsingskader opgenomen die kan worden uitgesplitst in een aantal vragen.

1. Zal het project of plan significante effecten hebben op de beschermde natuurwaarden op basis waarvan het gebied als SBZ is aangewezen?
 NEE   ⇨   project of plan is niet in strijd met de eisen van de Europese Habitatrichtlijn;
 JA   ⇨   vraag 2
2. Zijn er reeds omstandigheden in of nabij het plan- of projectgebied aanwezig die deze significante effecten kunnen wegnemen of verzachten, zodat de te beschermen natuurwaarden niet negatief beïnvloed worden?
 JA   ⇨   project of plan is niet in strijd met de eisen van de Europese Habitatrichtlijn;¹
 NEE   ⇨   vraag 3
3. Bij afwezigheid van verzachtende omstandigheden: zijn er alternatieven aanwezig (qua projectlocatie- of uitvoering) waarmee de significante effecten niet of in mindere mate zullen optreden?
 JA   ⇨   project of plan is in strijd met de eisen van de Europese Habitatrichtlijn, tenzij projectopzet wordt aangepast;
 NEE   ⇨   vraag 4
4. Bij afwezigheid van alternatieven: zijn er, ter rechtvaardiging van de te verwachten significante effecten op de te beschermen natuurwaarden dwingende redenen van groot openbaar belang met het project gemoeid?
 JA   ⇨   vraag 5
 NEE   ⇨   project of plan is in strijd met de eisen van de Europese Habitatrichtlijn
5. Bij aanwezigheid van een groot openbaar belang: op welke wijze zal de negatieve beïnvloeding gecompenseerd worden?

Het toetsingstraject is schematisch weergegeven in figuur 2. De verschillende toetsen worden hieronder besproken.

¹ Vanwege de strenge bescherming van deze groep van soorten zal niet snel tot deze conclusie gekomen worden.

Oriëntatiefase of voortoets

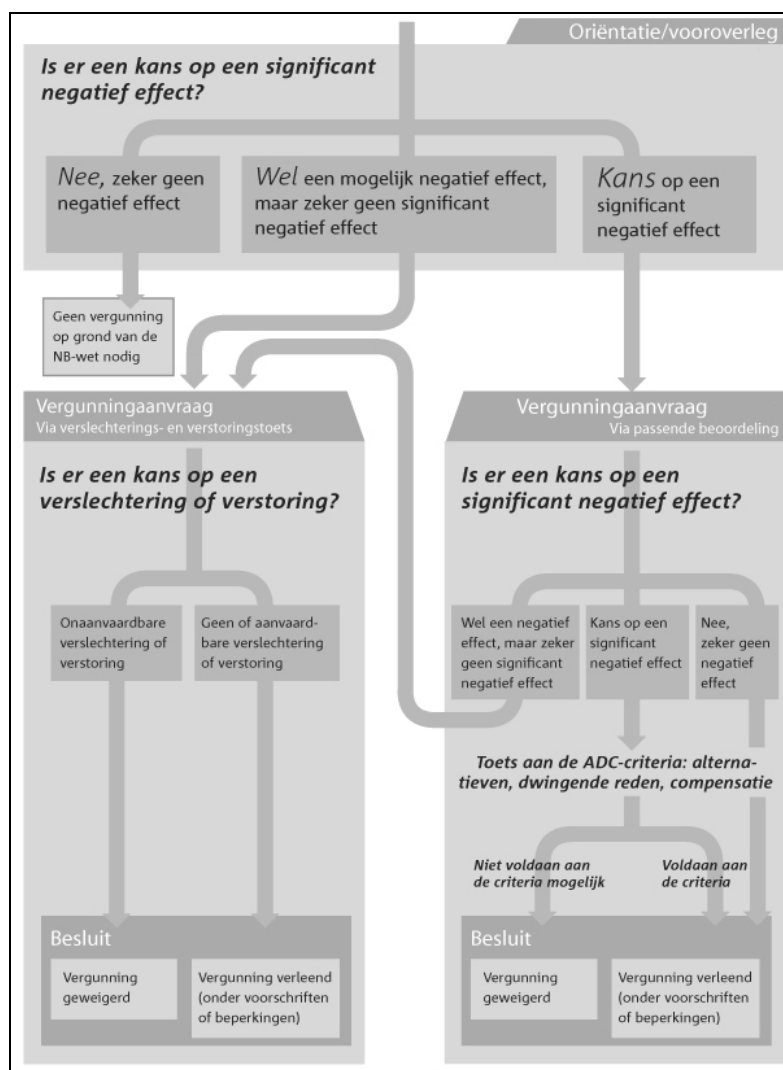
De eerste stap in de habitattoets betreft de vraag of de voorgenomen activiteit mogelijk negatieve effecten heeft voor de beschermde natuurwaarden. Indien negatieve effecten zijn uit te sluiten, is de habitattoets voltooid en kan het project of plan worden voortgezet. Wanneer negatieve effecten niet zijn uit te sluiten, is voor de voortgang van het project een vergunning noodzakelijk. Bij de vergunningaanvraag moet nagegaan worden of de effecten al dan niet van significant negatieve betekenis zijn voor de gunstige staat van instandhouding van de populatie.

Verslechterings- en verstoringstoets

Indien significante effecten zijn uit te sluiten voldoet een verslechterings- of verstoringstoets. Hierbij wordt nagegaan of de verwachte verslechtering of verstoring gezien de instandhoudingsdoelstellingen aanvaardbaar zijn. Veelal hebben aanvaardbare niet significante effecten betrekking op tijdelijke en/ of kleinschalige ingrepen en wordt (onder bepaalde voorwaarden) een vergunning verleend.

Passende beoordeling

Permanente en grootschalige ingrepen hebben mogelijk wel een significant negatief effect. Een vergunning wordt dan alleen verleend indien voldaan wordt aan drie criteria: er is geen volwaardig alternatief (bijvoorbeeld in de vorm van uitvoering of locatie), het plan of project kent een dwingende reden van groot openbaar belang (bijvoorbeeld veiligheid) en de negatieve effecten worden vooraf gecompenseerd (bijvoorbeeld door realisatie van geschikt leefgebied elders).

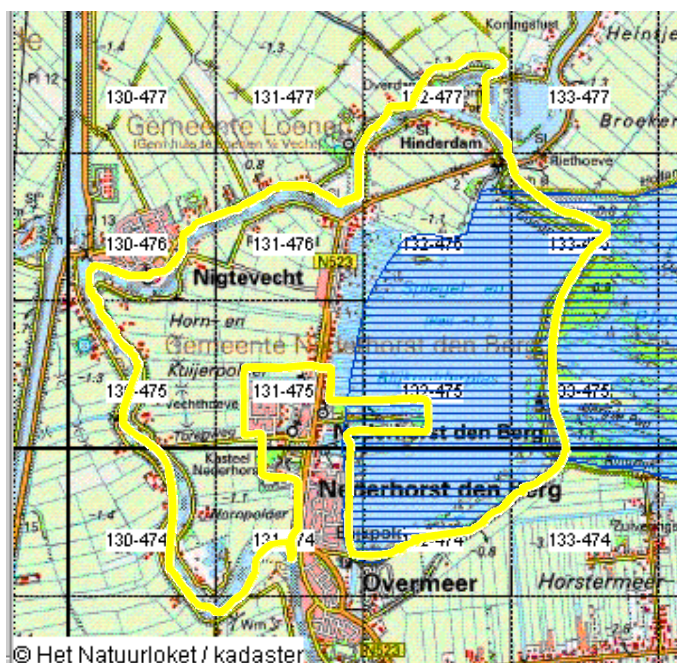

Figuur 1. Schematisering habitattoets (uit: Ministerie van LNV, 2005)

2.2.2 Toetsingskader Vogelrichtlijn

Het gebied “De Oostelijke Vechtplassen” is bij besluit van de Staatssecretaris van LNV van 24 maart 2000 aangewezen als speciale beschermingszone (SBZ) in het kader van de Europese Vogelrichtlijn. Later in februari 2004 is de begrenzing van het gebied aangepast.

In Figuur 2 is te zien dat bijna de gehele Spiegelpolder- en Blijkpolderplas binnen het Vogelrichtlijngebied, Oostelijke Vechtplassen, valt. De Horn- en Kuijerpolder vallen er buiten. Indien er effecten op het Vogelrichtlijngebied te verwachten zijn, dient het toetsingskader uit de Natuurbeschermingswet zoals beschreven in de voorgaande paragrafen doorlopen te worden.

Figuur 2. Begrenzing Vogelrichtlijng gebied (gearceerde deel) en begrenzing plangebied (geelomlijnde gebied). (Bron [www. Natuurloket.nl](http://www.Natuurloket.nl))

Het gebied de Oostelijke Vechtplassen is aangewezen als SBZ onder de Vogelrichtlijn vanwege de aanwezigheid van open water, moerassen met verlandingsstadia en vochtige graslanden, die als geheel het leefgebied vormen van een aantal in artikel 4 van de richtlijn bedoelde vogelsoorten. De begrenzing van de SBZ is zo gekozen dat een in landschappelijk en vogelkundig opzicht samenhangend geheel ontstaat dat voorziet in de beschermingsbehoefte met betrekking tot het voortbestaan en/of voortplanten van bedoelde vogelsoorten.

De Oostelijke vechtplassen zijn als Vogelrichtlijng gebied aangewezen omdat het één van de belangrijkste broedgebieden voor het Woudaapje, de Purperreiger, de Zwarte stern en de IJsvogel is (zie tabel 2). De effecten op deze vier kwalificerende soorten moeten daarom onderzocht worden. Daarnaast is het gebied aangewezen voor andere broedvogels en overwinterende en trekkende vogels waarvoor het gebied van belang is.

Tabel 2. Soorten van Bijlage I van de Vogelrichtlijn waarvoor het gebied is aangewezen en tot “één van de vijf belangrijkste” in Nederland behoort

Soort	Art. 4	Brv (a)	Aantal NL (b)	% in 5e (c)	% in sbz (d)	Tel periode
Woudaapje	1	Ja	10	2	50	1993-1997
Purperreiger	1	Ja	290	9	9	1993-1997
Zwarte stern	1	Ja	1100	6.1	7.5	1993-1997
IJsvogel	1	Ja	190	1	1	1993-1997

(a) De kwalificatie betreft in het gebied broedende vogels (indien ingevuld met "ja")

(b) Omvang van de Nederlandse broedpopulatie (in paren)

(c) Aantal in het op vier na belangrijkste gebied (5e gebied) uitgedrukt als percentage van de landelijke broedpopulatie

(d) Aantal in het onderhavige SBZ uitgedrukt als percentage van de landelijke broedpopulatie

Het is nog onduidelijk hoe de toetsing van dit gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet precies plaats zal moeten vinden. Er zijn een aantal verschillen tussen het nieuwe conceptdocument en het oude document. Ten eerste is de beschermingsstatus van de kwalificerende soorten en de relevante soorten gelijk getrokken. Ten tweede zijn een aantal relevante soorten in het nieuwe document weg gelaten. In Tabel 3 zijn de Vogelrichtlijnsoorten van beide documenten opgenomen. Ten derde zijn de doelstellingen in het nieuwe document gekwantificeerd en per soort nader uitgewerkt. Hierbij is ondermeer de staat van instandhouding, de trends van de populaties en het relatieve belang van Nederland voor deze soorten van belang.

Tabel 3. Soorten waarvoor de Oostelijke Vechtplassen begrensd zijn.

Kwalificerende soorten	Overige Vogelrichtlijnsoorten	Overige Vogelrichtlijnsoorten
Purperreiger, Woudaapje, Zwarte stern, IJsvogel	Roerdomp, Porseleinhoen, Snor, Rietzanger, Grote karekiet, Bruine kiekendief*, Kwartelkoning*, Visdief*, Blauwborst*	Kolgans, Grauwe gans, Krakeend, Smient, Slobeend, Tafeleend, Nonnetje, Wulp

(*soorten die in het concept gebiedendocument niet als Vogelrichtlijnsoorten opgenomen zijn, maar wel in het oude doelendocument stonden)

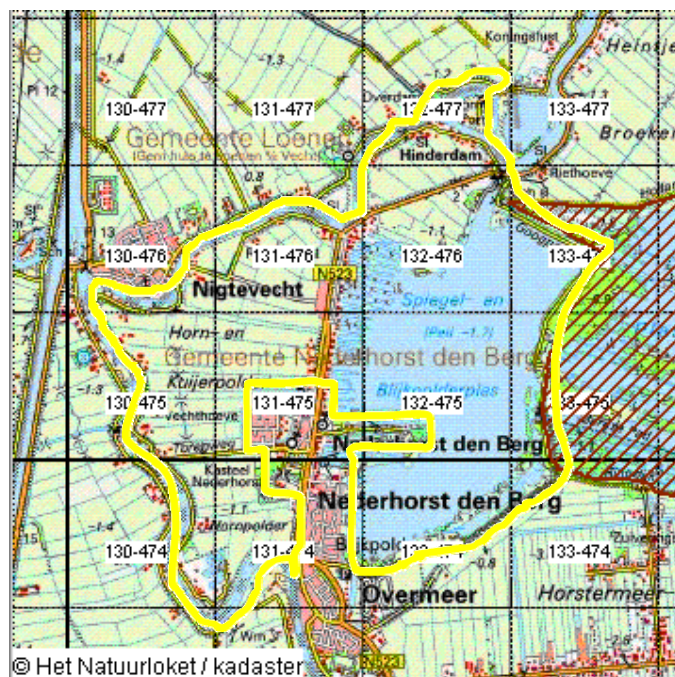
Wetland

Het gebied is ook aangewezen als wetland in het kader van de Wetland-conferentie. Uitvoering van het Wetland-verdrag is vooral een morele verplichting. De bepalingen zijn minder dwingend en bindend dan die van de Vogelrichtlijn. Aan de bepalingen van de Wetland-Conventionie wordt geen verdere aandacht besteed, aangezien de Natuurbeschermingswet een strenger toetsingskader betreft.

2.2.3 Toetsingskader Habitatrichtlijn

In Figuur 3 is te zien dat het plangebied niet onderdeel uitmaakt van Habitatrichtlijngebied. Het plangebied grenst aan de oostkant wel aan het Habitatrichtlijngebied, de Oostelijke Vechtplassen.

Figuur 3. Begrenzing Habitatrichtlijngebied (gearceerde deel) en begrenzing plangebied (geelomlijnde gebied). (Bron: www.Natuurloket.nl)

De Oostelijke Vechtplassen zijn aangewezen als 'Speciale Beschermingszone' op grond van de Habitatrichtlijn (gebiedsnummer 114) en de Natuurbeschermingswet van 1998.

In het gebied zijn de hoofd- habitattypen "Laagveenplassen" en "Laagveenmoerassen" aanwezig. De kernopgaven van deze habitattypen zijn:

- Een evenwichtig systeem
- Compleetheid in ruimte en tijd
- Overig jarig riet
- Vochtige graslanden.

De toelichting bij deze kernopgaven is weergegeven in bijlage 1.

De Oostelijke Vechtplassen zijn op grond van de onderstaande soorten en habitats (zie Tabel 4) opgenomen. Omdat het plangebied grenst aan het Habitatrichtlijngebied, en ontwikkelingen binnen het plangebied mogelijk effect kunnen hebben op deze soorten en habitats moet deze "externe werking" getoetst worden.

Tabel 4. Soorten en habitattypen waarvoor de Oostelijke Vechtplassen zijn aangewezen als Habitatrictlijngebied.

Kwalificerende soorten en habitats		Overige aanmeldingen	
Habitat-typen:		Habitat-type:	
3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het Verbond van grote fonteinkruiden of het Kikkerbeet-verbond (<i>Magnopotamion</i> of <i>Hydrocharition</i>)	3140	Kalkhoudende oligotrofe wateren met bentische vegetaties met Kranswieren (<i>Chara</i> spp.)
7140	Overgangs- en trilveen: Knobbies-verbond (<i>Caricion davallianae</i>)	4010	Noord-Atlantische vochtige heide met Dophei (<i>Erica tetralix</i>)
91D0	Veenbossen: Berkenbos met veenmos		
		6410	Grasland met Molina op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (<i>Eu-Molinion</i>)
		7210	Kalkhoudende moerassen met <i>Cladium mariscus</i> en soorten van het <i>Caricion davallianae</i> .
Soort:		Soort:	
1042	Gevlekte witsnuitlibel	1134	Bittervoorn
1082	Gestreepte waterroofkever	1149	Kleine modderkruiper
		1163	Rivierdonderpad
		1166	Kamsalamander (in het nieuwe document voorgesteld voor verwijdering)
		1318	Meervleermuis
		1340	Noordse woelmuis
		1903	Groenknolorchis
		101X	Platte schijfhoren (in het concept document voorgesteld als aanvulling)

2.2.4 Conclusie noodzakelijk onderzoek

Het plangebied maakt onderdeel uit van het Vogelrichtlijngebied en grenst aan Habitatrictlijngebied. Het kan dan ook niet worden uitgesloten dat de herziening van het bestemmingsplan een negatief effect op het Vogel- en Habitatrictlijngebied heeft. Er dient te worden nagegaan of de effecten al dan niet van significant negatieve betekenis zijn voor de gunstige staat van instandhouding van de populatie.

Indien significante effecten zijn uit te sluiten, moet worden nagegaan of de verwachte verslechtering of verstoring gezien de instandhoudingsdoelstellingen aanvaardbaar zijn (verslechteringstoets). Veelal hebben aanvaardbare niet significante effecten betrekking op tijdelijke en/ of kleinschalige ingrepen en wordt (onder bepaalde voorwaarden) een vergunning verleend. Permanente en grootschalige ingrepen hebben mogelijk wel een significant negatief effect. Het is dan nodig een passende beoordeling te doen. Een vergunning wordt dan alleen verleend indien voldaan wordt aan drie criteria: er is geen volwaardig alternatief (bijvoorbeeld in de vorm van uitvoering of locatie), het plan of project kent een dwingende reden van groot openbaar belang (bijvoorbeeld veiligheid)

en de negatieve effecten worden vooraf gecompenseerd (bijvoorbeeld door realisatie van geschikt leefgebied elders).

2.3 Provinciale Begrenzing

Naast de door het rijk aangewezen Vogel- en Habitatrichtlijngebieden maakt het plangebied deel uit van de PEHS, de provinciale ecologische hoofdstructuur en is de Vecht als verbindingszone aangewezen.

3 WERKWIJZE

3.1 Algemeen

De inventarisatie van beschermde flora en fauna is gedaan met behulp van verspreidingsgegevens, welke zijn verzameld door verschillende particuliere organisaties en uitgegeven door Het Natuurloket. Deze gegevens zijn aangeleverd door de Gemeente Wijdmeren. De verspreidingsgegevens zijn aangevuld met informatie uit verspreidingsatlassen en andere literatuurgegevens. In dit onderzoek is alleen aandacht besteed aan de overig en streng beschermde soorten omdat het voor deze soorten noodzakelijk is om een ontheffing aan te vragen.

Daarna is nagegaan welke veranderingen er mogelijk gemaakt worden in het nieuwe bestemmingsplan en of deze veranderingen negatieve effect op beschermde soorten en beschermde gebieden kunnen hebben

Op 31 januari 2007 heeft er een veldbezoek plaatsgevonden en is met Natuurmonumenten gesproken. Deze organisatie heeft een deel van het gebied in beheer.

3.2 Inventarisatie beschermde soorten

3.2.1 Planten

Gegevens over de verspreiding van planten zijn gehaald uit bestaande literatuur (Melman et al., 2005). Plantengegevens zijn niet inbegrepen bij het abonnement van de Gemeente Wijdmeren op de gegevens van Het natuurloket. Er is voor gekozen om geen aanvullende informatie op te vragen bij Het Natuurloket of de provincie. In het kader van dit conserverende bestemmingsplan kan worden volstaan met globale verspreidingsgegevens van plantensoorten. Detailinformatie is alleen nodig van de locaties waar een eventuele verandering mogelijk gemaakt wordt. Aangeraden wordt om deze plantengegevens alsnog op te vragen of aanvullend veldonderzoek te doen, indien er een concrete ontwikkeling in het gebied plaats vindt.

3.2.2 Zoogdieren

Zoogdiergegevens zijn geleverd door de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (VZZ) en zijn afkomstig uit de databanken van de VZZ zelf, de Noord-Hollandse Zoogdierstudiegroep, Natuurmonumenten en de Provincie Noord-Holland. Het plangebied is tussen 1990 en 2004 goed tot vrij goed onderzocht. Er zijn echter niet over al vlakdekkende inventarisaties uitgevoerd. Indien aangegeven is dat een soort niet aangetroffen is in een bepaald kilometerhok is het toch niet uit te sluiten dat de soort er voor komt. Wanneer een specifieke ingreep gepland staat, dient men daarom in het kader van de ontheffing van de Flora- en faunawet altijd een veldinventarisatie uit te laten voeren. Dit is echter in het kader van dit conserverende bestemmingsplan niet noodzakelijk.

3.2.3 Amfibieën, reptielen en vissen

Inventarisatiegegevens van amfibieën, reptielen en vissen zijn afkomstig van Stichting RAVON. Sommige kilometerhokken zijn zeer goed onderzocht, andere slechts matig. De laatste waarnemingen zijn van 2005. Daarnaast zijn verspreidingsgegevens van de Provincie Noord-Holland uit Melman et al., 2005 gebruikt.

Ravon beschikt niet over gegevens van vissen in het plangebied. In 1990 is door de Vereniging Sportvisserij Nederland onderzoek gedaan in de Ankeveense plassen. De informatie uit dit naastgelegen gebied is achterhaald, maar geeft samen met de verspreidingsatlas van Nederlandse zoetwatervissen wel enige indicatie over het voorkomen van beschermde vissen in het plangebied.

3.2.4 Vogels

Gegevens over de verspreiding van vogels zijn afkomstig van SOVON. Het gebied is in 1998-2005 onderzocht op het voorkomen van broedvogels in het kader van het Atlasproject voor Broedvogels. Een aantal kilometerhokken zijn daarbij op alle soorten onderzocht. In het kader van het LSB-project, waarbij bijzondere en zeldzame soorten worden geïnventariseerd, zijn uit meer kilometerhokken gegevens bekend. Tevens zijn in de Horndijk- en Kuijerpolder in de periode 1997 tot 2003 weidevogels geteld in het kader van het BMP weidevogelproject.

Naast broedvogels zijn ook tellingen van wintervogels uitgevoerd. Tussen 1996 en 2005 zijn in delen van de plassen en het omliggende land watervogeltellingen, ganzen- & zwanentellingen en midwintertellingen verricht.

3.2.5 Ongewervelden

Gegevens over de verspreiding van dagvlinders zijn verkregen bij De Vlinderstichting. Het plangebied is tussen 1993 en 2006 onderzocht. De kwaliteit van het onderzoek varieert per kilometerhok van redelijk tot goed.

Verspreidingsgegevens van andere ongewervelden zijn verkregen bij de Stichting EIS. Een groot deel van het gebied is door deze stichting tussen 1997 en 2003 goed onderzocht op het voorkomen van libellen. In de Spiegelpolder is in 1991 tot 2001 onderzoek gedaan naar mollusken.

3.2.6 Conclusies volledigheid gegevens

In Tabel 5 is een overzicht gegeven van de gebruikte gegevens, voorzien van bron, volledigheid en actualiteit. Het merendeel van de gegevens blijkt redelijk tot zeer recent. De volledigheid en de kwaliteit van het onderzoek is wisselend. Van de plantengegevens waren alleen globale verspreidingsgegevens beschikbaar. De overige ongewervelden (zoals kevers en slakken) en vissen blijken slecht geïnventariseerd te zijn. Sommige gegevens zijn niet actueel. Aangezien er in het plangebied al geruime tijd geen ingrijpende wijzigingen in het grondgebruik hebben plaatsgevonden, is het aannemelijk dat zich ook geen grote veranderingen hebben voorgedaan in het voorkomen van planten- en diersoorten. Hierdoor zijn ook relatief oude inventarisatiegegevens (5-15 jaar) nog relevant. DLG hanteert echter bij de toetsing aan de Flora- en faunawet in de meeste gevallen een richtlijn van maximaal 5 jaar oude gegevens.

Tabel 5. Bron, volledigheid en actualiteit van de gegevens per soortengroep

Soortgroep	Bron	Volledigheid/Kwaliteit	Actualiteit
Planten	FLORON, vrij beschikbare gegevens bij Het Natuurloket	Goed	1991-2006
	Literatuurgegevens (atlas van de natuur in de vechtstreek, Melman et al., 2005)	Zeer algemeen, niet volledig	1997-2003
Dagvlinders	De Vlinderstichting	Slecht-goed	1993 – 2006
Libellen	Stichting EIS	Goed	1990 – 2003
Overige ongewervelden	Stichting EIS	Slecht-redelijk	1991 – 2001
Amfibieën en reptielen	Stichting RAVON	Slecht - goed	1979 – 2005
	Literatuurgegevens (atlas van de natuur in de vechtstreek, Melman et al., 2005)		1993- 2003
Vissen	Stichting RAVON	Slecht	1997 – 2001
Vogels	SOVON	Redelijk tot goed	1996 – 2005
	Literatuurgegevens (atlas van de natuur in de vechtstreek, Melman et al., 2005)		1997-2004
Zoogdieren	VZZ en anderen	Redelijk tot goed	1990 – 2004

4 **BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED**

De Spiegel- en Blijkpolderplas beslaat ongeveer de helft van het plangebied. Deze diepe plas is in beheer van Natuurmonumenten en is vooral voor vogels van belang. De randen bestaan uit moerasbos. In het noorden van het plangebied ligt Fort Hinderdam, ook dit is in beheer van Natuurmonumenten. Het fort zelf is een belangrijke overwinteringsplaats voor vleermuizen.

Aan de westkant van de plas liggen de Horn- en Kuijerpolder. Deze weilanden worden agrarisch beheerd. De Vecht vormt de west en noord grens van het plangebied.

Recreatie speelt een belangrijke rol in het hele gebied. Rond de Spiegelpolder- en Blijkpolderplas liggen een aantal havens en aan de oostkant ligt een camping in het gebied. Op de Vecht liggen een aantal woonboten en ook dit water wordt door de pleziervaart gebruikt.

De Spiegel- en Blijkpolderplas wordt gebruikt door viiserijbedrijf 'De Googh' voor beroepsvisserij. Zij zijn tevens verantwoordelijk voor duurzaam visstandbeheer en daarmee mede verantwoordelijk voor de diversiteit aan (bijzondere) vissoorten die aanwezig zijn in de plas. Het visserijbedrijf beschikt tevens over gegevens met betrekking tot de visstand in het gebied.

5 BESCHERMDE SOORTEN: FLORA EN FAUNAWET

5.1 Planten

Uit de vrij beschikbare informatie van FLORON bij Het Natuurloket blijkt dat er in het plangebied vier algemeen beschermde soorten (tabel 1 van de AmvB) voor en 2 overig beschermde soorten (tabel 2 van de AmvB) voorkomen. Plantengegevens vallen buiten het abonnement van Wijdemeren. Aangeraden wordt om deze informatie alsnog op te vragen indien er een concrete ontwikkeling in het gebied plaats vindt.

De overige beschermde soorten betreffen waarschijnlijk één van de volgende soorten: Rietorchis, Tongvaren, Zomerklokje of Waterdrieblad. Deze soorten komen op meerdere plaatsen in de Oostelijke Vechtplassen voor. Hieronder volgt een korte vegetatiebeschrijving van het gebied, waarin ook de beschermde soorten behandeld zullen worden.

Spiegelpolder- en Blijkpolderplas

In deze diepe plas groeit geen bijzondere watervegetatie. Enkel aan de oostkant, tegen de Ankeveense plassen aan, is een kranswier gevonden (Melman et al., 2005). Aan de randen van de plas komt moerasvegetaties en natte strooiselruigte voor. Dit zijn rietlanden die onregelmatig of niet worden gemaaid. Naast Riet groeit er Lisdodde en er staan ruigtekruiden zoals Haagwinde en Harig wilgenroosje. Langs de randen van de plassen staat ook enkele plukjes moerasbos. Het is mogelijk dat hier het beschermde Waterdrieblad groeit.

Horn en Kuijerpolder

Dit gebied bestaat voor het grootste deel uit soortenarme graslanden zonder kritische soorten (Melman et al., 2005). De slootkanten zijn meestal ook soortenarm (ongeveer 1 tot 5 soorten). Wel groeit er Moerasvergeet-mij-nietje en op sommige plaatsen Pijptorkruid, en op enkele plaatsen Krabbenscheer en Gewone dotterbloem. De laatste is een algemeen beschermde soort. Aan de zuidkant van het plangebied groeien meer plantensoorten van (zoete) kwelmilieus, zoals Holpijp en Drijvend fonteinkruid.

Aan de noordkant van de polders zijn een paar graslanden, welke een aantal kritische soorten bevatten. Dit zijn soortenrijke vochtige hooilanden op schrale tot matig voedselrijke grond. Ook de slootkanten zijn hier rijker, met 6 tot 26 soorten (Melman et al., 2005). Dit kilometerhok is in de periode van 1991 tot 2005 goed onderzocht door FLORON. Rond Hinderdam groeit op sommige plaatsen het Zomerklokje (tabel 2) (website Natuurmonumenten). Hier groeit mogelijk ook de Rietorchis.

De beschermde Tongvaren groeit binnen de Oostelijke vechtplassen op oude muren, bijvoorbeeld van kades. Het is niet bekend of deze aanwezig zijn binnen het plangebied.

Tabel 6 Overig en streng beschermde plantensoorten welke mogelijk voorkomen in het plangebied.

Soort	Tabel AMvB	Locatie
Rietorchis	2	onbekend
Tongvaren	2	onbekend
Waterdrieblad	2	onbekend
Zomerklokje	2	Hinderdam

5.2 Vleermuizen

In Tabel 7 staan de in en rond het plangebied voorkomende vleermuissoorten vermeld. De verspreiding van de soorten zijn weergegeven in bijlage 2. Hieronder volgt per soort een korte toelichting.

Tabel 7 Overig en streng beschermde vleermuizen in het plangebied.

Soort	Tabel AMvB	Deelgebied	Functie
Baardvleermuis	3	Hinderdam	Winterverblijfplaats
Gewone dwergvleermuis	3	Verspreid over het hele plangebied, behalve op het open water	Foerageergebied en kraamkolonies
Gewone grootoorvleermuis	3	Hinderdam	Winterverblijfplaats
Laatvlieger	3	Verspreid over het plangebied	Foerageergebied of vliegroute
Meervleermuis	3	Nederhorst den Berg en Hinderdam	Foerageergebied, Winterverblijfplaats
Ruige dwergvleermuis	3	Kruijerpolder	Foerageergebied
Watervleermuis	3	Noordelijke deel van het plangebied/ Hinderdam	Foerageergebied en winterverblijfplaatsen

Baardvleermuis

De Baardvleermuis overwintert in Voorm Fort, in het natuurgebiedje Hinderdam in het noorden van het plangebied. Er zijn geen foeragerende Baardvleermuizen waargenomen.

Baardvleermuizen jagen in bossen, parken en tuinen en in kleinschalig agrarisch cultuurlandschap. In de zomer zitten de kolonies in holle bomen of gebouwen. De winter brengen ze door in bunkers en ijskelders. De soort is in Noord-Holland zeldzaam (Kapteijn, 1995).

Gewone dwergvleermuis

De Gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuis in de gemeente Wijdmeren en wordt vrijwel overal waargenomen, ook in het plangebied. De soort gebruikt het gebied als foerageergebied, maar er zijn in het noordelijke deel van het plangebied, nabij Nigtevegt en Hinderdam ook kraamkolonies gevonden.

Met enig gericht onderzoek zijn waarschijnlijk meer kraamkolonies en verblijfplaatsen te vinden. De soort is min of meer overal te verwachten in de buurt van de bebouwde kom, vooral wanneer beschutte waterpartijen en geboomte aanwezig zijn. Deze soort is algemeen en talrijk in Nederland. De Gewone dwergvleermuis is een typische bewoner van gebouwen, waar de soort zowel 's zomers als 's winters verblijft. Een kolonie heeft binnen een gebied verschillende onderkomens, waarvan er enkele vaker gebruikt worden dan andere. Ze gebruiken niet noodzakelijkerwijs ieder jaar dezelfde verblijfplaatsen. De afstand tussen verblijfplaats en jachtgebied bedraagt maximaal 5 km. De soort jaagt in de beschutting van opgaande elementen in groene bebouwde omgeving en langs waterpartijen en beschutte oevers. Ze zijn niet schuw van licht tijdens het foerageren of tijdens verplaatsing van foerageergebied naar verblijfplaats, maar licht werkt wel verstrend bij de uitvliegopeningen van hun vaste verblijfplaatsen.

Gewone grootoorvleermuis

Er zijn winterverblijfplaatsen van de Gewone grootoorvleermuis bekend uit het uit Voormalig Fort in Hinderdam. Er zijn geen foeragerende dieren waargenomen.

De soort komt vrij schaars tot vrij talrijk verspreid over het hele land voor. De vleermuis is vooral aan te treffen in structuurrijke bossen en parklandschappen. De kraamkolonies zijn vooral bekend van kerkgebouwen, maar ook van gaten in oude bomen, in vleermuiskasten en heel soms in bunkers. Als winterverblijf worden vooral ondergrondse ruimten gebruikt. De dieren lijken verlichting te mijden. In Wijdemeren is de Gewone grootoorvleermuis voornamelijk uit winterverblijven bekend. Grootoorvleermuizen jagen voornamelijk rond de kronen van grote en oude bomen.

Laatvlieger

De Laatvlieger is verspreid over het plangebied in meerdere kilometerhokken waargenomen. Het is een algemene soort in Wijdemeren en wordt vrijwel overal aangetroffen. Er zijn geen vaste verblijfplaatsen bekend uit het plangebied en er zijn geen kraamkolonies bekend binnen de gemeente Wijdemeren.

De Laatvlieger is een soort van open tot half open landschap. Hij komt algemeen voor in Nederland. De soort heeft geen sterke binding met verschillende landschapstypen. In Nederland bewoont de Laatvlieger het hele jaar uitsluitend gebouwen. Ze bewonen een netwerk van verschillende huizen tot op hooguit enkele honderden meters uit elkaar. Ze verhuizen soms, maar zijn in principe erg plaats- en gebiedstrouw. De jachtgebieden liggen in een straal van 1 - 5 (zelden meer) kilometer rondom de kolonie. Laatvliegers foerageren in open en halfopen gebieden, altijd op enige meters afstand van obstakels of begroeiing. De dieren jagen ook boven weiland en vooral in de late zomer en het najaar vangen ze grote insecten rondom en boven straatlantaarns.

Meervleermuis

De Meervleermuis is door de VZZ in één kilometerhok in het midden van het plangebied bij Nederhorst den Berg waargenomen. Uit de website van Natuurmonumenten blijkt dat de soort in Voormalig Fort in Hinderdam overwintert.

De Meervleermuis is een vrij algemene vleermuissoort uit het poldergebied. De Meervleermuis foerageert laag boven groot open water zoals plassen, meren, kanalen, vaarten en andere brede watergangen. De soort heeft een voorkeur voor open landschap. Nederland vormt het belangrijkste voortplantingsgebied van deze soort in West-Europa. De plassen, kanalen en grote vaarten vormen een uitstekend jachtgebied voor deze soort. De Meervleermuis vliegt grote afstanden tussen verblijf en foerageergebied. Er is geen kraamkolonie van de soort in de gemeente bekend.

Ruige dwergvleermuis

De Ruige dwergvleermuis is foeragerend in de Kuijerpolder waargenomen. Er zijn geen verblijfplaatsen van de soort in het plangebied bekend.

De Ruige dwergvleermuis foerageert veel langs oevers van (groot) open water en boven natte vegetatie, maar ook langs bosranden en dergelijke (Melman et al., 2005).

Watervleermuis

De Watervleermuis is in het noordelijke deel van het plangebied waargenomen. Er zijn winterverblijfplaatsen bekend, maar het gebied wordt ook als foerageergebied gebruikt.

De Watervleermuis is één van de meer algemeen voorkomende vleermuissoorten in Nederland. Het is een soort van half open tot gesloten waterrijk en bosrijk landschap. Deze vleermuis jaagt vrijwel uitsluitend boven het wateroppervlak en heeft een voorkeur voor meertjes, vennen en beschutte wateren zonder drijvende planten en een sterke afkeer van verlichte, begroeide of turbulente en sterk stromende wateroppervlakten. Boven watergangen smaller dan 5 meter zie je zelden watervleermuizen. De (kraam)kolonies in de zomer zijn vooral bekend van (spechten)gaten in oude bomen. De soort overwintert in koele, vochtige ondergrondse ruimten met een min of meer constante temperatuur.

5.3 Overige zoogdieren

In tabel 8 staan ontheffingsplichtige zoogdieren. Hieronder wordt het habitat van deze soorten en hun voorkomen in het plangebied besproken.

Tabel 8 Overig en streng beschermde zoogdieren in en rond het plangebied

Soort	Tabel AMvB	Deelgebied
Noordse woelmuis	3	Buiten het plangebied/ in braakballen binnen het plangebied gevonden
Waterspitsmuis	3	Zuidrand Spiegelpolder

Noordse woelmuis

De Noordse woelmuis is tijdens inventarisaties in braakballen gevonden. Er zijn in de Gemeente Wijdmeren ook vangsten gedaan. Het is onduidelijk of de soort voorkomt in het plangebied.

In Nederland is de Noordse woelmuis zeer zeldzaam en de soort wordt vrijwel uitsluitend in de veenweidegebieden, moerassen en moerasbossen aangetroffen. Het sterke vermoeden bestaat dat de Noordse woelmuis alleen kan overleven in natte gebieden waar zijn concurrenten de Aardmuis en de Veldmuis dit niet kunnen.

Waterspitsmuis

De Waterspitsmuis is langs de oevers van de Spiegelpolderplas waargenomen. Vermoedelijk kan de soort bij alle oevers met helder water en een goed ontwikkelde oevervegetatie voorkomen. Van groot belang is dat de Waterspitsmuis ook de oever kan betreden, hiervoor is een zeer flauwe oever nodig. De soort heeft een voorkeur voor ruig begroeide oevers. De Waterspitsmuis heeft een relatief groot leefgebied (hij heeft een oeverlengte nodig van gemiddeld 250 meter) en leeft van grotere waterinsecten en jonge visjes.

5.4 Amfibieën, reptielen en vissen

De volgende algemeen beschermde soorten zijn aangetroffen in het plangebied; Meerkikker, Gewone pad, Middelste groene kikker en het Groene kikkercomplex. De streng beschermde Rugstreeppad, Heikikker en de Ringslang komen ook voor in het gebied (zie Tabel 9).

Van vissen is bij Het Natuurloket/RAVON weinig bekend. In 1990 is er door de Sportvisserij Vereniging in de Ankeveenseplassen onderzoek gedaan. Daar zijn destijds de Bittervoorn en de Kleine modderkruiper aangetroffen. Deze soorten komen waarschijnlijk ook binnen het plangebied voor. Op basis van de verspreidingsatlas van vissen en de aanwezige habitattypen in het plangebied kan ook de Grote modderkruiper er voorkomen.

Tabel 9. Overig en streng beschermde amfibieën, reptielen en vissen in en rond het plangebied.

Soort	Tabel AMvB	Deelgebied
Heikikker	3	Zuidkant van het plangebied
Ringslang	3	Moerassige oevers Spiegelpolderplas
Rugstreeppad	3	Oostkant plangebied
Bittervoorn	3	Gegevens ontbreken
Grote modderkruiper	3	Gegevens ontbreken
Kleine modderkruiper	2	Waarschijnlijk in sloten van Horn- en Kuijerpolder.

Hieronder wordt kort ingegaan op de habitateisen van de soorten uit Tabel 9 en het voorkomen in het plangebied. De informatie is afkomstig van Ravon (Prudon, 2004) en de Provincie Noord-Holland. Op de verspreidingskaartjes in bijlage 2 is te zien in welke kilometerhokken deze beschermde soorten aangetroffen zijn.

Heikikker

De soort is waargenomen aan de oevers van de Spiegelpolderplas (zie bijlage 2). De Heikikker komt vooral voor in voedselarm water op de Pleistocene zandgronden en in laagveengebieden. Sporadisch wordt de soort ook aangetroffen in meer voedselrijke biotopen. De voortplantingsperiode van de Heikikker is kort. De volwassen dieren verblijven maar twee a drie weken in de periode maart, april in het voortplantingswater. Daarna trekken ze het land op en verblijven de rest van het seizoen in hoge, grasachtige vegetaties en heides.

Ringslang

De Ringslang komt voor in meerdere kilometerhokken van het plangebied. De Ringslang is een soort van moerassen en is gebonden aan waterrijke gebieden, maar het is een mobiele soort die soms ver van het water wordt aangetroffen. Dit reptiel komt in Nederland vooral voor op de waterrijke zandgronden en in laagveengebieden. Het biotoop moet behalve water, voldoende zonplekken in de vorm van dijklichamen, open plekken in bosranden, rietlanden en ruigtes bevatten. Er moeten eveneens schuilplaatsen onder stenen, stronken en houtstapels zijn. Vanwege het habitat wordt verwacht dat de soort in het plangebied voornamelijk aan de moerassige oevers van de plas voorkomt. Bekend is dat de ringslang ook gebruik maakt van composthoven langs de randen van Overmeer.

Rugstreeppad

De Rugstreeppad komt in twee kilometerhokken aan de oostkant van het plangebied voor. De Rugstreeppad is een soort van kleine, ondiepe, (tijdelijke) wateren, die snel opwarmen zodat de larven snel ontwikkelen. De Rugstreeppad staat bekend als een pioniersoort. Ze zijn zeer mobiel en kunnen grote afstanden afleggen. Hij duikt regelmatig op bij bouwterreinen en pas opgespoten gronden.

Kleine modderkruiper

De gegevens van het voorkomen van vissen zijn niet actueel. In 1990 is de Kleine modderkruiper aangetroffen in het aangrenzende gebied, de Ankeveense plassen. Volgens Natuurmonumenten komt de soort op veel plaatsen in de gemeente Wijdmeren voor. Waarschijnlijk leeft de soort in sommige sloten in de Horn- en Kuijerpolder.

Kleine modderkruipers komen in een groot aantal watertypen voor, zoals sloten, beekjes en meren, verspreid over heel Nederland. 's Nachts jagen ze de waterbodem af, overdag verschuilen ze zich in de modder. Hoewel de Kleine modderkruiper beschermd is in Europa, is deze vis in Nederland niet zeldzaam. De soort ondervindt geen bedreigingen in Nederland voor wat betreft zijn overleving. Door verbeterde inventarisatietechnieken en een toenemende inventarisatieactiviteit zal waarschijnlijk blijken dat de soort op een groter aantal plaatsen voorkomt in Nederland dan nu bekend is.

Bittervoorn

De Bittervoorn is bekend van het Utrechts – Hollands Plassengebied en is hier plaatselijk zelfs talrijk. Vooral in schoon water met een rijke water- en oeverbegroeiing komt deze vis veelvuldig voor. In het plangebied ontbreekt dit op veel plaatsen waardoor de kans dat de Bittervoorn in het plangebied voorkomt kleiner is. Naast watervegetatie is het voorkomen van grote zoetwatermosselen (Schilders- en Zwanenmossel) een voorwaarde. Deze fungeren namelijk als “draagmoeder” van de bevruchte eieren. Verslechtering van de waterkwaliteit en veelvuldig schonen van de watervegetatie en onderwaterbodems, met als gevolg een drastische achteruitgang van zowel de waterplanten als de mossels, hebben geleid tot de achteruitgang van deze vis.

Grote modderkruiper

Het plangebied bevat niet veel optimale bitopen voor de Grote modderkruiper, maar de soort kan wel in het plangebied voorkomen. De Grote modderkruiper is niet aangetroffen tijdens de inventarisaties uit 1990 in de Ankeveense plassen, maar het is aannemelijk dat de soort hier wel voorkomt. De Grote modderkruiper houdt van stilstaande of langzaam stromende wateren waarin een dikke modderlaag aanwezig is (50-100 cm). 's Winters duikt de Grote modderkruiper de modder in. Door de voorkeur voor modder is de soort niet gebonden aan zeer helder water, maar het water moet niet vervuild zijn. De vis paait op plaatsen met veel watervegetatie

5.5 Vogels

In het hoofdstuk gericht op de beschermde gebieden (hoofdstuk 6) worden de vogelsoorten waarvoor het Vogelrichtlijngebied is aangewezen uitvoerig besproken. Er komen ook andere vogelsoorten in het plangebied voor. In het kader van de Flora- en faunawet zijn alle vogels tijdens de broedperiode beschermd. Buiten de broedperiode

zijn alleen vaste of meermaals gebruikte nesten beschermd. In Tabel 10 zijn de waargenomen broedvogels weergegeven. Een aantal van deze vogels; Buizerd, Boerenwaluw, Grote bonte specht, Havik, Huiswaluw, en de Zwarte kraai maken gebruik van vaste nesten. De nestlocaties van deze soorten zijn op kilometerhok niveau weergegeven in bijlage 2.

De Horn- en Kuierpolder vormen een belangrijk gebied voor de weidevogels. In tabel 11 staan de gemiddelde aantallen van het atlasblok, waarbinnen de Horn- en Kuierpolder vallen. In vergelijking met andere gebieden in de gemeente doet vooral de Grutto het hier goed. Het aantal broedparen is hier, in tegenstelling tot in veel andere gebieden, zelfs gestegen (Melman et al., 2005).

Tabel 10. Beschermd broedvogels in het plangebied (Bron Sovon 2005)

Soort
Fuut, Grutto, Tureluur, Kievit, Scholekster, Spreeuw, Huismus, Vink, Groenling, Putter, Rietgors, Knobbelswaan, Wilde Eend, Soepeend, Kuifeend, Havik, Buizerd, Waterhoen, Meerkooit, Koekoek, Grote bonte specht, Winterkoning, Boerenwaluw, Heggenmus, Merel, Zanglijster, Houtduif, Turkse Turtel, Sprinkhaanzanger, Tuinfluit, Tjiftjaf, Fitis, Gaai, Kauw, Ekster, Zwarte Kraai, Spreeuw, Kleine karakiet, Spotvogel, Zwart kop, Grasmus, Grauwe vliegenvanger, Witte kwikstaart, Veldleeuwerik

Tabel 11. Aantal weidevogels in Horn- en Kuierpolder, (Sovon 1996-2003)

Soort	Aantal per atlasblok
Scholekster	6
Kievit	34
Grutto	20
Tureluur	7
Veldleeuwerik	1
Graspieper	2
Witte Kwikstaart	1

5.6 Ongewervelden

Vlinders en libellen

Er zijn geen beschermde vlindersoorten en libellensoorten aangetroffen in het plangebied (EIS, Vlinderstichting). Er zijn meestal slechts 1 tot 3 soorten vlinders en libellen per kilometerhok waargenomen.

De streng beschermde libellen, de Gevlekte witsnuitlibel en de Groene glazenmaker, komen wel voor binnen het Habitatrichtlijngebied de Oostelijke Vechtplassen, maar niet binnen het plangebied.

Kevers

Er is weinig onderzoek gedaan naar het voorkomen van kevers. In Nederland wordt deze soort zowel in groot water, eutrofe en oligotrofe poelen als in sloten aangetroffen. Het lijkt alsof deze soort zich in de Nederlandse laagveengebieden beter heeft kunnen handhaven dan in vennen en plassen op de zandgronden. Deze soort komt voor in schoon water. Vooral de verslechtering van de waterkwaliteit is aan te

duiden als oorzaak van de achteruitgang. De soort is alleen bekend uit het Hol een natuurgebied 5 kilometer ten zuiden van de Ankeveense plassen en komt waarschijnlijk niet voor in het plangebied, de Spiegelpolder.

Slakken

De Platte schijfhoren is tijdens onderzoek waargenomen in het plangebied. Het biotoop van de soort is schoon, kalkrijk water, meestal begroeid met Waterlelie en Gele plomp. De slak is vaak te vinden aan de onderkant van deze bladeren.

Tabel 12. Overig en streng beschermde ongewervelden in en rond het plangebied

Soort	Tabel AMvB	Deelgebied
Platte schijfhoren	3	Noorden van het plangebied

6 BESCHERMDE GEBIEDEN

6.1 Vogelrichtlijngebied

In Tabel 13 staat een overzicht van alle Vogelrichtlijnsoorten. In de vierde kolom is vermeld of de vogel in het plangebied voorkomt en of dit als broed- of als wintervogel is. In de derde kolom is bij de Rode Lijst soorten vermeld welke positie de soort inneemt.

In bijlage 2 zijn verspreidingskaarten van de vogelsoorten die in het plangebied voorkomen opgenomen. De kaarten geven inzicht in de kilometerhokken met broedplaatsen, deze zijn rood omsingeld, en in de plaatsen waar watervogels zijn waargenomen, deze zijn blauw gearceerd.

Hieronder volgt een beschrijving van de kwalificerende soorten, de relevante broedvogels en de relevante wintervogels die in het gebied voorkomen.

Tabel 13. Vogels van de Vogelrichtlijn in en rond het plangebied.

Soort	Status	Rode Lijst	Voorkomen
Blauwborst *	relevant		niet in plangebied
Bruine Kiekendief *	relevant		broedt grenzend aan plangebied
Grauwe gans	relevant		broed- en wintervogel
Grote karekiet	relevant	bedreigd	broedt grenzend aan plangebied
IJsvogel	kwalificerend		broedt in de oeverzone van de Spiegelpolderplas
Kolgans	relevant		wintervogel
Krakeend	relevant		wintervogel
Kwartelkoning *	relevant		niet in plangebied
Nonnetje	relevant		wintervogel
Porseleinhoen	relevant	kwetsbaar	niet in plangebied
Purperreiger	kwalificerend	bedreigd	niet in plangebied
Rietzanger	relevant		broedvogel
Roerdomp	relevant	bedreigd	wintervogel
Slobeend	relevant	kwetsbaar	niet in plangebied
Smient	relevant		wintervogel
Snor	relevant	kwetsbaar	broedvogel
Tafeleend	relevant		wintervogel
Visdief *	relevant	kwetsbaar	broedt grenzend aan plangebied
Woudaapje	kwalificerend	ernstig bedreigd	niet in plangebied
Wulp	relevant		niet in plangebied
Zwarte stern	kwalificerend	bedreigd	niet in plangebied

* Soorten die in het concept gebiedendocument zijn weggelaten (Zoals uitgelegd in hoofdstuk 2, moet momenteel met beide documenten rekening worden gehouden.)

6.1.1 Broedvogels Vogelrichtlijngebied

Van de vier kwalificerende soorten broedt er één in het plangebied: de IJsvogel. Van de overige relevante soorten broeden er drie soorten in het plangebied: de Rietzanger, de Snor en de Grauwe gans.

Kwalificerende soorten

IJsvogel

De IJsvogel broedt aan de rand van de Spiegelolderplas. De soort broedt voornamelijk in de steile wanden die ontstaan na het omvallen van bomen. Hij foerageert langs oevers met bomen en struiken tot een afstand van 2 à 3 km van het nest, bij voorkeur boven helder water. Open plassen worden niet gebruikt om te foerageren. De soort is in Nederland de afgelopen jaren in aantal toegenomen.

Relevante soorten

Grauwe gans

Grauwe ganzen broeden in moerasgebieden. Er zijn uit één kilometerhok broedplaatsen bekend. De soort overwintert ook in het plangebied.

Rietzanger

De Rietzanger broedt op enkele plaatsen in het plangebied. Rietzangers broeden en foerageren in (verruigt) overjarig rietland (Van Kleunen en Klassen, 2005). De soort heeft daardoor weinig relatie met het open water.

Snor

Volgens de gegevens van Het Natuurloket broedt de Snor in twee kilometerhokken die deel uit maken van het bestemmingsplangebied. Volgens gegevens van de provincie Noord-Holland broedt de Snor in veel gebieden aan de rand van de plassen. Het is een soort van dichtbegroeide oevers van meren, moerassen en kreken en bouwt zijn nest in overjarig riet of kruidachtige vegetaties die in het water groeien. In de oostelijk gelegen Ankeveense plassen is dit biotoop meer aanwezig.

6.1.2 Wintervogels

Er is geen overwinterende vogelsoort welke kwalificerend is voor de aanwijzing van de SBZ Oostelijke Vechtplassen. Dat betekent dat geen overwinterende soort de 1%-norm (1% van de West-Europese trekvogelpopulatie) bereikt. Dat neemt niet weg dat de het gebied wel belangrijk is voor een aantal overwinterende vogels. De overwinterende vogels waar het Vogelrichtlijngebied voor is aangewezen worden hieronder besproken.

Grauwe gans

De Grauwe gans foerageert in de winter in open graslandgebieden. Als rust- en slaapgebieden worden open grasland en open water gebruikt. Volgens de kaart van SOVON komt de Grauwe gans als wintergast voor in het hele plangebied (bijlage 2). Grauwe ganzen broeden in moerasgebieden. Er zijn uit één kilometerhok broedplaatsen bekend.

Kolgans

De Kolgans is een wintergast, die pas in november in Nederland arriveert. De soort foerageert in open grasland en rust in grasland of op open water. Foerageergebieden kunnen enkele tientallen km's van het rustgebied liggen. In het plangebied overwinteren Kolganzen in het hele plangebied.

Krakeend

Krakeenden overwinteren op open water waar ze langs de oevers foerageren. De soort komt met name voor op de kleine plassen vanwege de relatieve rust (de Krakeend is de hele dag aanwezig op het water). De Krakeend is aangetroffen als wintergast op de Spiegelpolderplas.

Nonnetje

Nonnetjes overwinteren op ongestoorde, beschutte wateren. Ook voor deze soort geldt dat de soort met name op de kleine plassen voorkomt vanwege de relatieve rust (het Nonnetje is de hele dag aanwezig op het water). De soort is echter wel aangetroffen als wintergast in de Spiegelpolderplas.

Roerdomp

De Roerdomp overwinterd op de Spiegelpolderplas en broedt in de Ankeveense plassen. Roerdampen broeden in moerassen met oud en stevig riet. Het zijn merendeels standvogels, die in ijzige winters grote verliezen kunnen lijden. De belangrijkste voedselbronnen zijn vissen, kikkers, muizen ('s winters) en grote insecten. Meestal wordt gejaagd in open water aan de rand van het riet.

Smient

Smienten overwinteren in open grasland en op open water. Natte graslanden worden gebruikt om te foerageren. Ondergelopen graslanden en plassen worden gebruikt om te rusten. In het bestemmingsplangebied zijn ze aangetroffen op de Spiegelpolderplas.

Tafeleend

Tafeleenden verblijven 's winters op rustig, (ondiep) open water waar zij ook foerageren. Net als voor sommige andere eenden geldt dat de Tafeleend vooral op de kleine plassen voorkomt vanwege de relatieve rust (de Tafeleend is de hele dag aanwezig op het water). De soort overwinterd op de Spiegelpolderplas.

6.2 Habitatrichtlijngebied

De effecten op kwalificerende habitats en kwalificerende soorten dienen onderzocht te worden. De kwalificerende habitats en soorten van de Oostelijke vechtplassen zijn weergegeven in paragraaf 2.2 over het wettelijke toetsingskader. Aangezien het plangebied enkel aan Habitatrichtlijngebied grenst, gaat het alleen om indirecte effecten van ingrepen binnen het plangebied op het Habitatrichtlijngebied buiten het plangebied, de zogenaamde externe werking. In tabel 14 staan de habitattypen en de soorten die voorkomen in de nabij gelegen Ankeveense plassen. Voor een precieze beschrijving van de locaties en de eigenschappen wordt verwezen naar de bestemmingsplan-ecoscan van dit gebied (Royal Haskoning 2007, concept rapport).

Tabel 14. Aanwezige habitattypen en soorten van de Habitatrictlijn in de Ankeveense plassen

Nummer	Beschrijving/soortnamen
3150	Van nature eutrofe meren met vegetatie van het Verbond van grote fonteinkruiden of het Kikkerbeet-verbond (<i>Magnopotamion</i> of <i>Hydrocharition</i>)
3140	Kalkhoudende oligotrofe water met bentische vegetaties met Kranswieren (<i>Chara</i> spp.)
7210	Kalkhoudende moerassen met <i>Cladium mariscus</i> en soorten van het <i>Caricion davallianae</i> .
Soorten	
1134	Bittervoorn
1149	Kleine modderkruiper
1166	Kamsalamander (in het nieuwe document voorgesteld voor verwijdering)
1318	Meervleermuis
1903	Groenknolorchis
101X	Platte schijfhoren (in het concept document voorgesteld als aanvulling)

6.3 Overige gebiedsbescherming

Naast de door het rijk aangewezen Vogel- en Habitatrictlijngebieden maakt het plangebied deel uit van de PEHS, de Provinciale Ecologische HoofdStructuur en is er een verbindingszone aangewezen.

Bijna het hele plangebied valt binnen hoofdgroep 4 “multifunctionele natuur”. Uitzondering hierop vormen de oevers van de Spiegelpolderplas en het natuurgebiedje Hinderdam, welke binnen de hoofdgroep “half natuurlijk” vallen. De oevers van de Spiegelpolderplas hebben als doeltype bos. Het natuurgebiedje Hinderdam heeft als doeltype bloemrijk grasland. De oostkant van de Dammerweg, de Spiegelpolderplas, is bestaande natuur. De weilanden in de Horn- en Kruijerpolder zijn aangewezen als Agrarisch natuurbeheer, ruime jas gebied. Het doeltype is in beide delen niet verder gedefinieerd als overig.

De Vecht is, inclusief oevers, aangewezen als ecologische verbindingszone. Als deze verbinding tot stand komt kunnen soorten zoals de Ringslang en de Waterspitsmuis, en verschillende vlindersoorten zich noord-zuidwaarts verplaatsen. De natuurlijke oevers, welke hiervoor noodzakelijk zijn, zijn nog niet aangelegd en de beoogde natuurdoelen worden nog niet behaald. Het beleid ten aanzien van gebruik en inrichting van het water en de oevers is vastgesteld binnen de beleidsnota Vaarwater op Orde. In bijlage 3 is een kaart opgenomen waarop te zien is welke oevers binnen het plangebied een ecologische functie gekregen hebben en op welke plaatsen woonboten mogen liggen of het toegestaan is om aan te leggen bij een steiger. Langs de Vecht zijn vooral in het noordelijke deel groene oevers aanwezig. In het zuidelijk deel liggen wel op veel plaatsen lichtgroene oevers. De lichtgroene oevers hebben een minder hoge natuurwaarde dan groene zones, maar zijn wel belangrijk als ecologische verbindingszone en er mogen geen boten aanmeren. Momenteel liggen er verspreid langs de Vecht woonboten. Op de kaart is te zien dat dit ook binnen het huidige bestemmingsplan mogelijk blijft. De zones, zoals deze op de kaart in bijlage 3 zijn aangegeven, zijn overigens nog niet gerealiseerd.

7 EFFECTEN OP BESCHERMDE SOORTEN

Het bestemmingsplan heeft in hoofdzaak een conserverend karakter. Ingrepen worden slechts beperkt toegestaan. Er wordt daarom geen negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van populaties verwacht. Bij aanvang van lokale concrete ontwikkelingen dienen de ingrepen getoetst te worden op eventuele (lokale) effecten. Daarvoor kan aanvullend lokaal onderzoek naar bepaalde soorten noodzakelijk zijn.

Naast de bestaande natuurgebieden (Spiegelpolderplas en Hinderdam), hebben ook de Horn- en Kuijerpolder een belangrijke natuurwaarde. In dit veenweidelandschap broeden veel weidevogels, waaronder enkele Rode Lijst soorten. De weilanden zijn bestemd als agrarisch gebied met landschappelijke waarden. De functiebeschrijving komt overeen met de functieomschrijving van het vorige bestemmingsplan. Indien het huidige beheer wordt voortgezet zijn er geen negatieve effecten te verwachten.

8 EFFECTEN OP BESCHERMDE GEBIEDEN

8.1 Vogel- en Habitatrichtlijngebieden

Het Vogelrichtlijngebied binnen het bestemmingsplan, de Spiegelpolderplas, is bestemd als natuur met recreatief medegebruik. Dit komt overeen met de huidige functie van de plas. De huidige natuurwaarden op de plas zijn aangepast aan dit recreatieve medegebruik. Er is als gevolg van dit conserverende bestemmingsplan geen toename van de recreatiedruk, en bijbehorende negatieve effecten, te verwachten.

Het bestemmingsplan heeft een conserverend karakter, veranderingen in overige delen van het plangebied worden slechts beperkt toegestaan. Het bestemmingsplan laat enkel ruimte voor kleine ontwikkelingen, welke slechts lokaal effect zullen hebben. Deze lokale effecten zullen naar verwachting geen invloed op het Vogelrichtlijngebied hebben. Concrete ontwikkelingen moeten in de toekomst echter wel getoetst worden.

Het bestemmingsplan biedt geen ruimte voor ontwikkelingen die een negatief effect op het aangrenzende Habitatrichtlijngebied "Oostelijke Vechtplassen" hebben. De aangrenzende gebieden zijn bestemd als natuur met recreatief medegebruik.

8.2 Overige gebiedsbescherming

De Vecht is door de Provincie aangewezen als verbindingszone voor soorten als de Ringslang, de Waterspitsmuis en diverse vlindersoorten. De ecologische oevers welke deze verbinding mogelijk moeten maken zijn nog niet gerealiseerd en de beoogde soorten ontbreken.

Er zijn in de beleidsnota Vaarwater (bijlage 3) een aantal donkergroene zones aangewezen, waarin hoge natuurwaarden nagestreefd worden. Op plaatsen, waar deze donkergroene zones ontbreken, liggen vaak lichtgroene zones. Lichtgroene zones hebben minder hoge natuurwaarden, maar moeten wel als ecologische verbindingszone kunnen fungeren. Ook liggen er momenteel woonboten langs de Vecht. Deze zijn eveneens bestemd in het nieuwe bestemmingsplan en kunnen de verspreiding van soorten moeilijker maken. Vooral op de plaatsen waar aan beide kanten woonboten liggen of op plaatsen waar veel woonboten naast elkaar liggen wordt verspreiding van soorten bemoeilijkt. Hierdoor ziet dit bestemmingsplan niet toe op de totale realisatie van de verbindingszone. Overigens zijn de zones, zoals aangewezen in de beleidsnota Vaarwater (bijlage 3), nog niet gerealiseerd.

9 CONCLUSIES

In het plangebied de Spiegelpolder leven verschillende beschermde dier- en plantensoorten. Het plangebied bestaat voor een deel uit Vogelrichtlijngebied en grenst aan Habitatrichtlijngebied, de Oostelijke Vechtplassen.

Gezien het grotendeels conserverende karakter van het bestemmingsplan wordt echter niet verwacht dat de in het bestemmingsplan voorziene ontwikkelingen belangrijke, negatieve gevolgen zullen hebben voor de aanwezige beschermde planten- en diersoorten of voor de kwalificerende soorten en habitattypen waarvoor de beschermde gebieden aangewezen zijn.

Zowel de Flora- en faunawet als de natuurbeschermingswet- en regelgeving staan de uitvoerbaarheid van het plan daarom niet in de weg. Indien er in de toekomst concrete ontwikkelingen binnen het plangebied plaats zullen vinden, dienen deze echter wel altijd aan de Flora- en faunawet en aan de Natuurbeschermingswet getoetst te worden. Op sommige locaties en voor sommige soortgroepen zal aanvullend veldonderzoek noodzakelijk zijn. Afhankelijk van de aard van de uiteindelijke ingrepen zijn eventueel mitigerende of compenserende maatregelen noodzakelijk. Tevens kan het zijn dat de wetgever eist dat bepaalde onderdelen van de locatie van ingreep niet worden verwijderd, zoals bomen of wateren. Ook dient altijd voldaan te worden aan de zorgplicht.

Deze conclusie is gedaan op basis van de beschikbare kennis en het conceptbestemmingsplan (maart 2007) en ondervoorbehoud van eventuele wijzigingen binnen dit bestemmingsplan.

9.1 Aandachtspunt

- De oevers van de Vecht zijn door de Provincie Noord-Holland aangewezen als ecologische verbindingszone. Hoewel dit waarschijnlijk deels ingepast kan worden, ziet dit bestemmingsplan niet toe op de totale realisatie van deze verbindingszone. De aanwezige en bestemde woonboten vormen waarschijnlijk een belemmering bij het realiseren van de natuurlijke oevers welke nodig zijn om de geplande ecologische verbinding tot stand te brengen.

10 BRONNEN

- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk en J.B.M. Thissen (1992): Atlas van de Nederlandse zoogdieren. 3e herziene druk. Utrecht.
- Groenendijk, M., 2005. Dagvlinders in de gemeente Wijdmeren. Rapport VS2005.003, De Vlinderstichting, Wageningen.
- Kapteyn, K. (1995). Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding.
- Kleunen, A. van & O. Klaassen, 2005. Gemeente Wijdmeren. Levering vogelgegevens. SOVON rapport AB011. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- Konings, G.J.A.M. (2005) Uitbreiding industrieterrein "De Slenk" Akoestische onderbouwing bestemmingsplan. Royal Haskoning
- Korstanje P.A. (2005) Natuurtoets 'Verbreding N236'. Grontmij Nederland bv. Vestiging Noord-Holland
- Melman, P., Baas, T., Scharringa, K., Thomassen, E., van 't Veer, R. (2005) Atlas van de natuur in de Vechtstreek. Landschap Noord-Holland Castricum. Rapportnummer 05008.
- Linden, P. J. H. van der, 2005. Abonnement Wijdmeren. Toelichting zoogdieren. Natuurloket nummer AB 011. Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Arnhem.
- L.N.V. Natura 2000 doelendocument. Duidelijkheid bieden, richting geven en ruimte laten
http://www2.minlnv.nl/thema/groen/natuur/natura2000_2006/natura_2000_doelendocument.pdf
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (2002). De Nederlandse libellen (odonata).
- Nie, H.W. van (1996). Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen. Doetichem.
- OVB Sportvisserij Nederland (2007) Telefonisch contact.
- Prudon, B., 2004. AB 011 gemeente Wijdmeren. Levering Reptielen-, Amfibieën- en Vissengegevens. Stichting RAVON, Nijmegen.
- Schoorl, J. (1987). Amfibieën en reptielen in Noord-Holland. Verslag eerste rond van de provinciale milieu-inventarisatie. Haarlem.
- Smit, J.T., 2005. Gemeente Wijdmeren. Levering gegevens ongewervelden. EIS nummer 2005-003. Stichting EIS – Nederland, Leiden.
- SOVON (2001). Atlas van de Nederlandse broedvogels. Verspreiding, aantallen, verandering.
- Websites:
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000
- www2.minlnv.nl

Bijlage 1

Kernopgave Natura 2000 van de Oostelijke Vechtplassen

Tabel. Kernopgave Natura 2000. (Bron: Natura 2000 doelendocument)

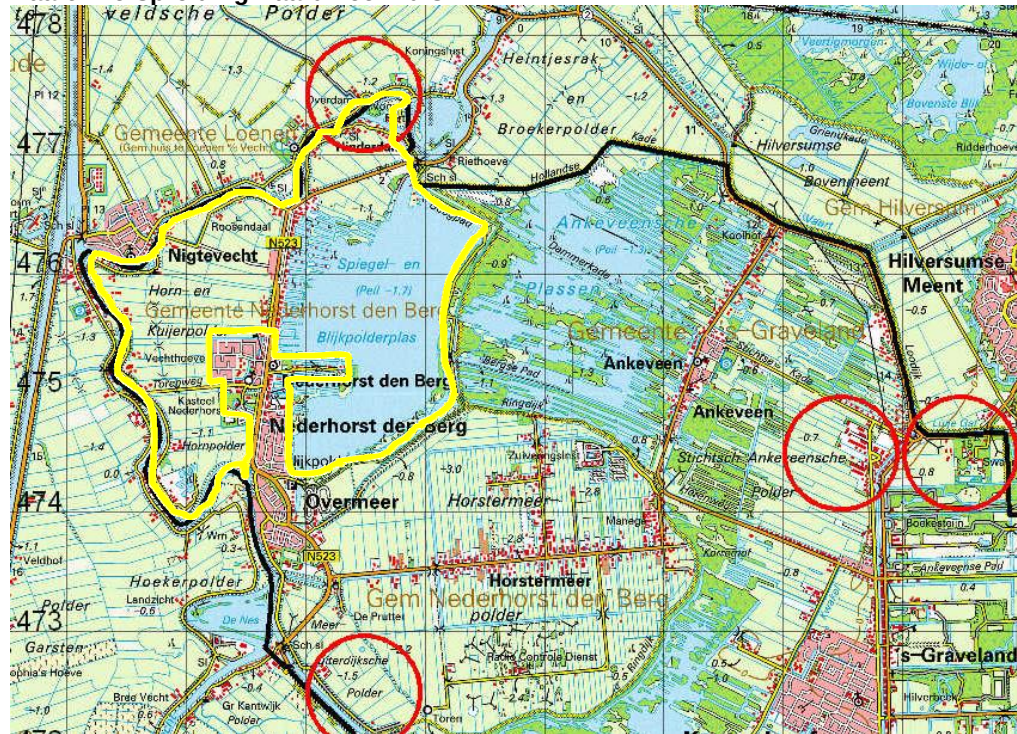
Typering	Kernopgave	Waarom
Hoofdtype: Laagveen - Plassen		
4.08 Evenwichtig systeem	Nastreven van een meer evenwichtig systeem (waterkwaliteit, waterkwantiteit en hydromorfologie): waterplantengemeenschap (voor kranswierwateren H31 40 en meren met krabbenscheer en fonteinkruiden H31 50), zwarte stern A197, platte schijfhoen H101X en vissen zoals o.a. bittervoorn H113 4, grote modderkruiper H11 45, kleine modderkruiper H11 49 en insecten, zoals gevlekte witsnuitlibel H1042 en gestreepte waterroofkever H1082.	Beide habitattypen zijn van internationaal belang in Atlantische deel door groot aandeel en centrale ligging. Nationaal belang voor een aantal bedreigde planten- en diersoorten, zoals de zwarte stern. Gestreepte waterroofkever is alleen in laagveenplassen aangetroffen.
Hoofdtype: Laagveen - Moerassen		
4.09 Compleetheid in ruimte en tijd	Alle successiestadia laagveenverlanding in ruimte en tijd vertegenwoordigd: overgangs- en trilvenen (trilvenen en veenmosrietlanden) H7140_A en H7140_B met onder meer grote vuurvlinder H1060, groenknolorchis H1903 en vochtige heiden (laagveengebied) H4010_B, blauwgraslanden H6410, galigaanmoerassen *H7210 en hoogveenbossen H91D0, in samenhang met gemeenschappen van open water.	Hoogveenbossen en galigaanmoerassen zijn prioritair. Laagveengebied is van internationaal en nationaal belang voor de Nederlandse ondersoort van de grote vuurvlinder. Aquatische habitattypen, overgangs- en trilvenen en blauwgraslanden zijn van internationaal van belang in Atlantische deel door groot aandeel en centrale ligging. Nationaal belang voor veel bedreigde plant- en diersoorten.
4.12 Overjarig riet	Herstel van grote oppervlakten/brede zones overjarig riet, inclusief waterriet, door herstel van natuurlijke peildynamiek en tegengaan verdroging voor rietmoerasvogels, zoals roerdomp A021, purperreiger A029, snor A292, grote karekiet A298 en voor de noordse woelmuis *H13 40.	Noordse woelmuis prioritair. Internationaal van belang voor Nederlandse ondersoort van noordse woelmuis en voor roerdomp door groot aandeel en centrale ligging in Atlantische regio. Nederland herbergt meer dan 1 % van de internationale populatie van de purperreiger. Van nationaal belang voor een aantal bedreigde moerasvogels en insecten.
Hoofdtype: Laagveen - Graslanden		

Bijlage 2

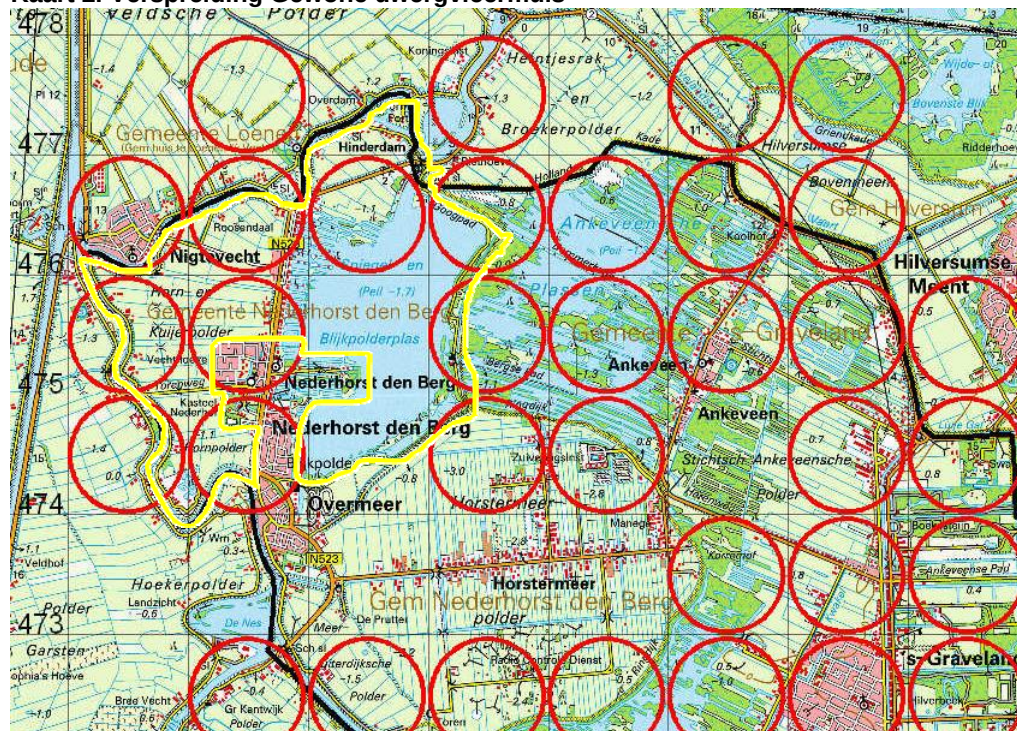
Verspreidingskaarten beschermde soorten

VLEERMUIZEN

Kaart 1 Verspreiding Baardvleermuis

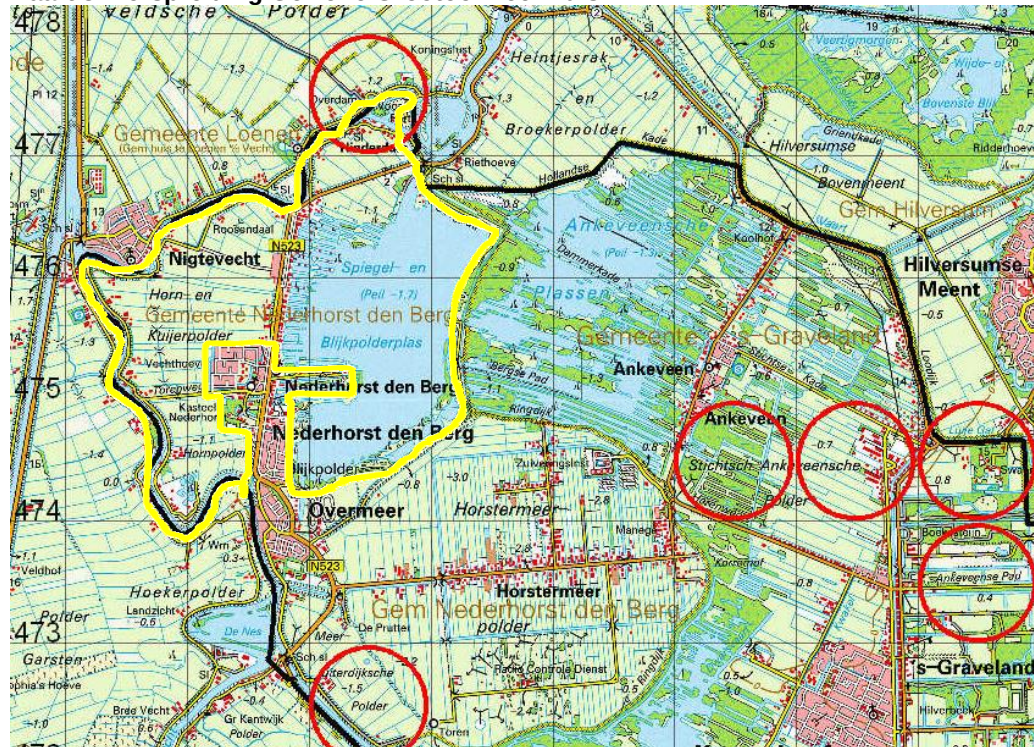

Kaart 2. Verspreiding Gewone dwergvleermuis

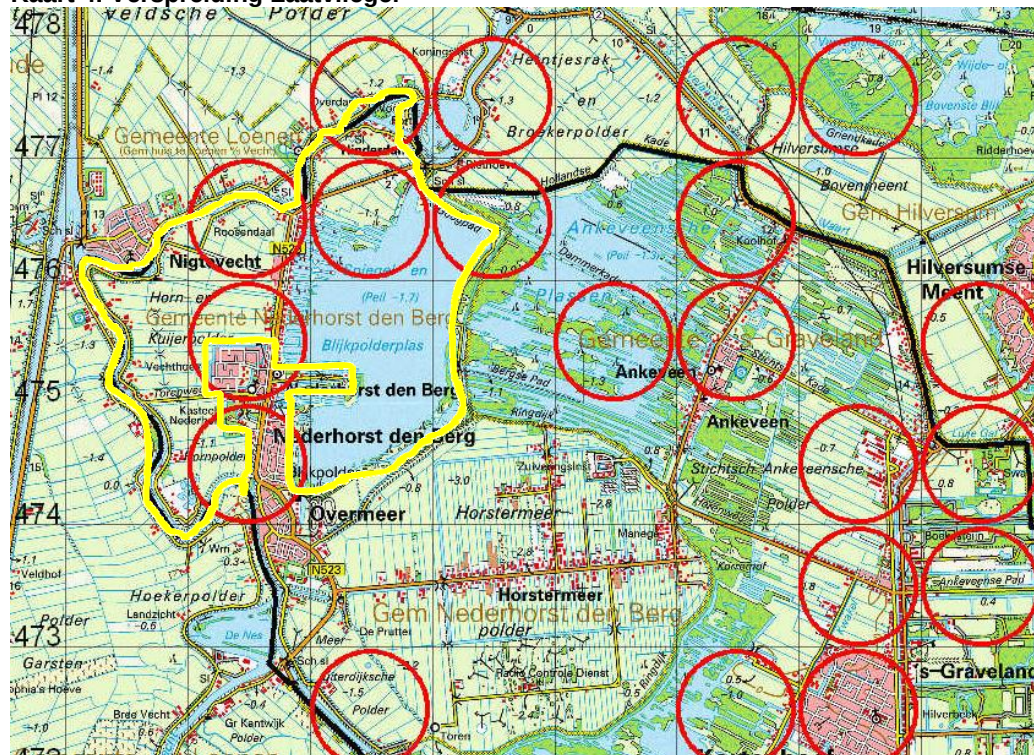

Kaart 3. Verspreiding Gewone Grootoorvleermuis

Kaart 4. Verspreiding Laatvlieger

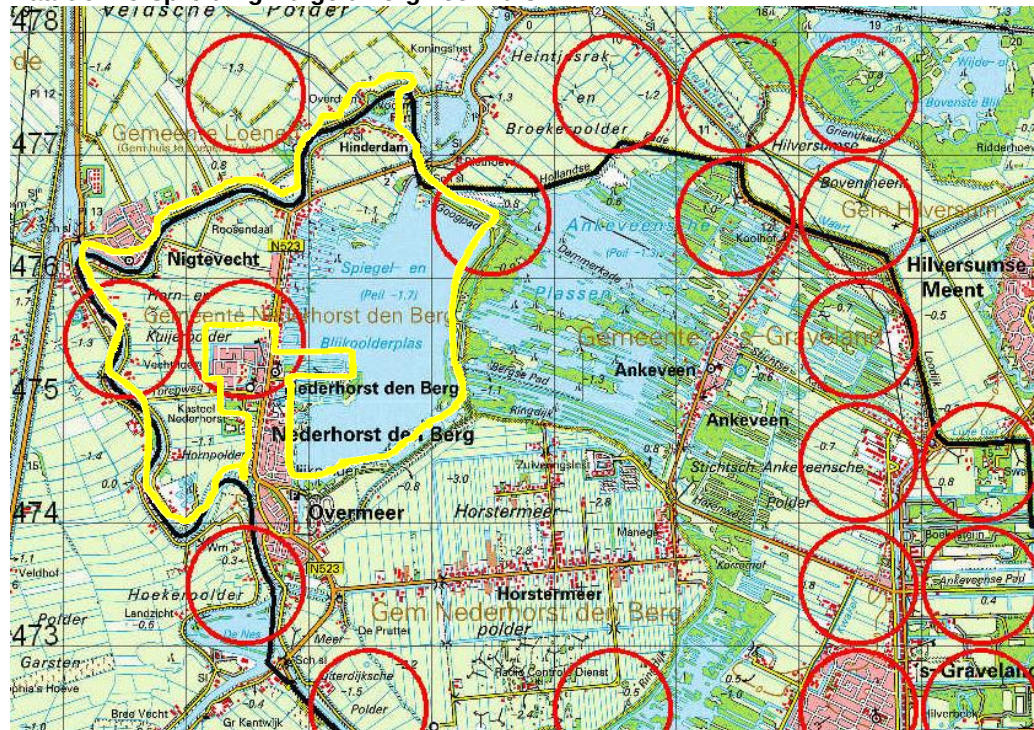

Kaart 5. Verspreiding Meervleermuis

Kaart 6. Verspreiding Ruige dwergvleermuis

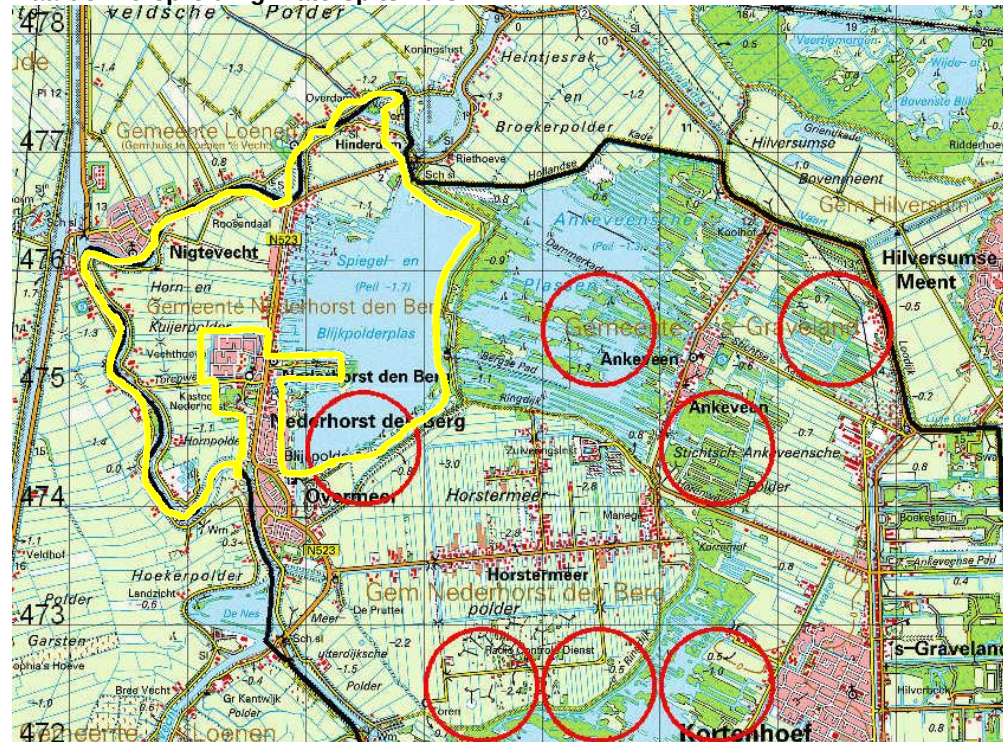

Kaart 7. Verspreiding Watervleermuis

OVERIGE ZOOGDIEREN

Kaart 8. Verspreiding Waterspitsmuis

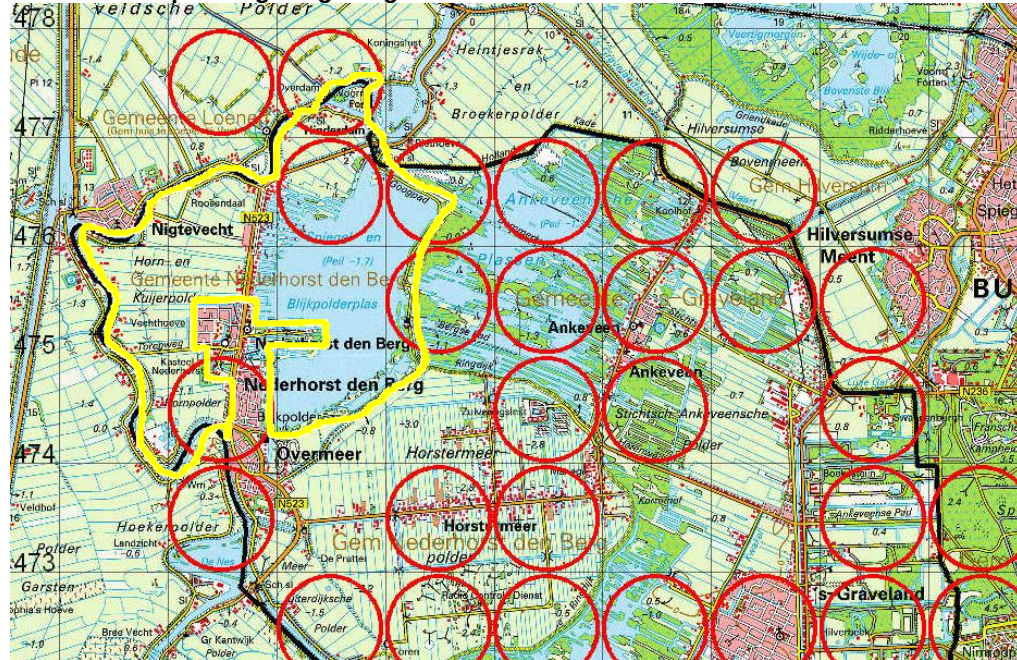
Kaart 9. Verspreiding Noordse woelmuis

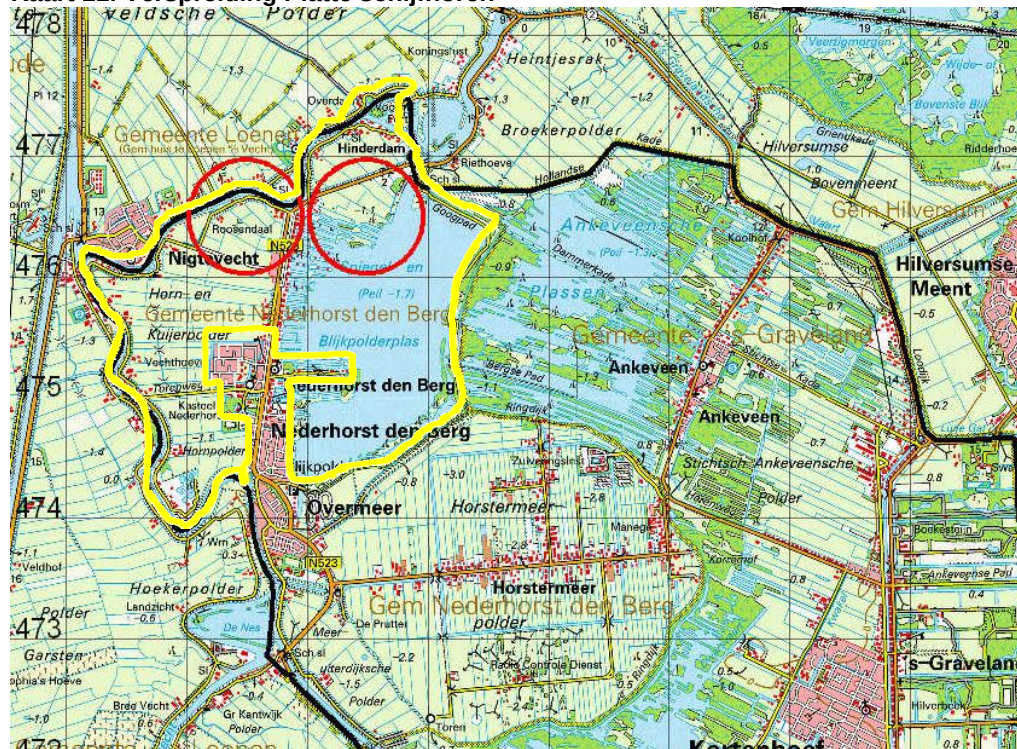
AMFIBIEËN EN REPTIELEN

Kaart 10 Verspreiding Ringslang

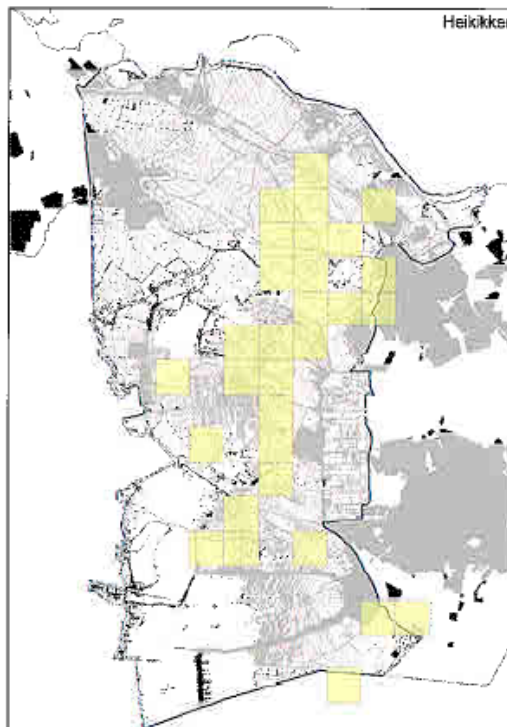
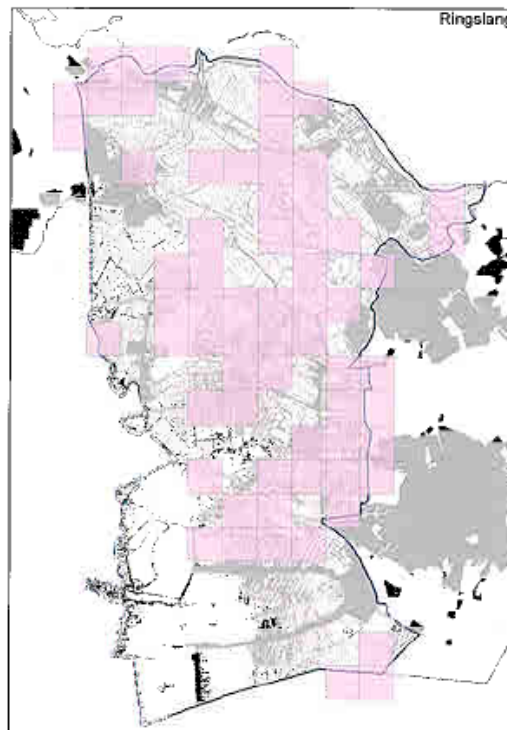
ONGEWERVELDEN

Kaart 11. Verspreiding Platte schijfhoren

Verspreiding Ringslang, Heikikker en Rugstreepad in de Oostelijke vechtplassen

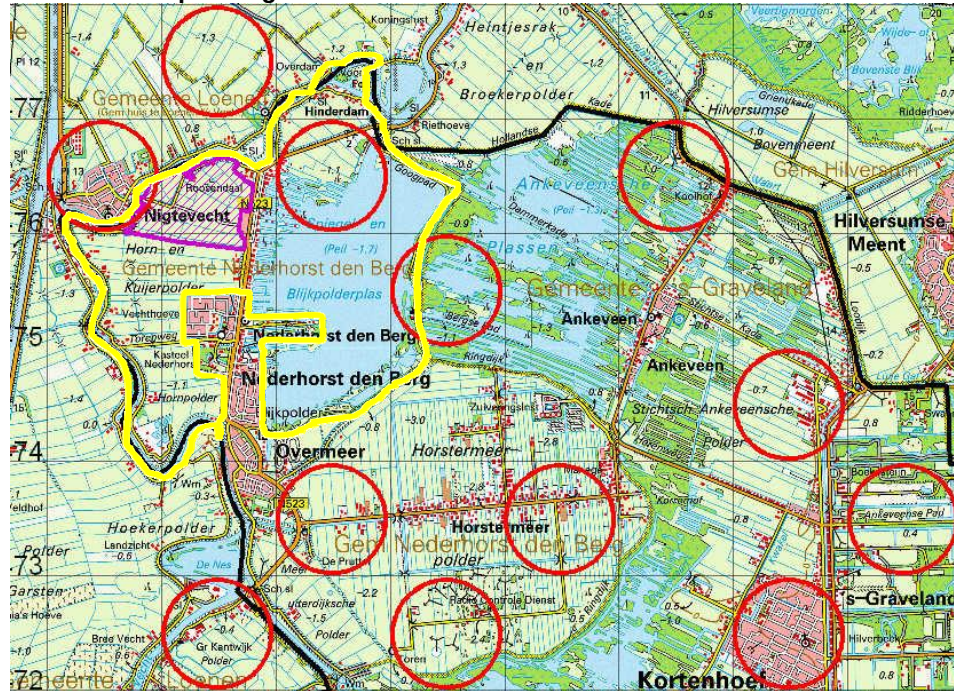

Bron: Provinciale Natuurinformatie Noord-Holland,
provincie Noord-Holland, 1993, 2002; RAVON.

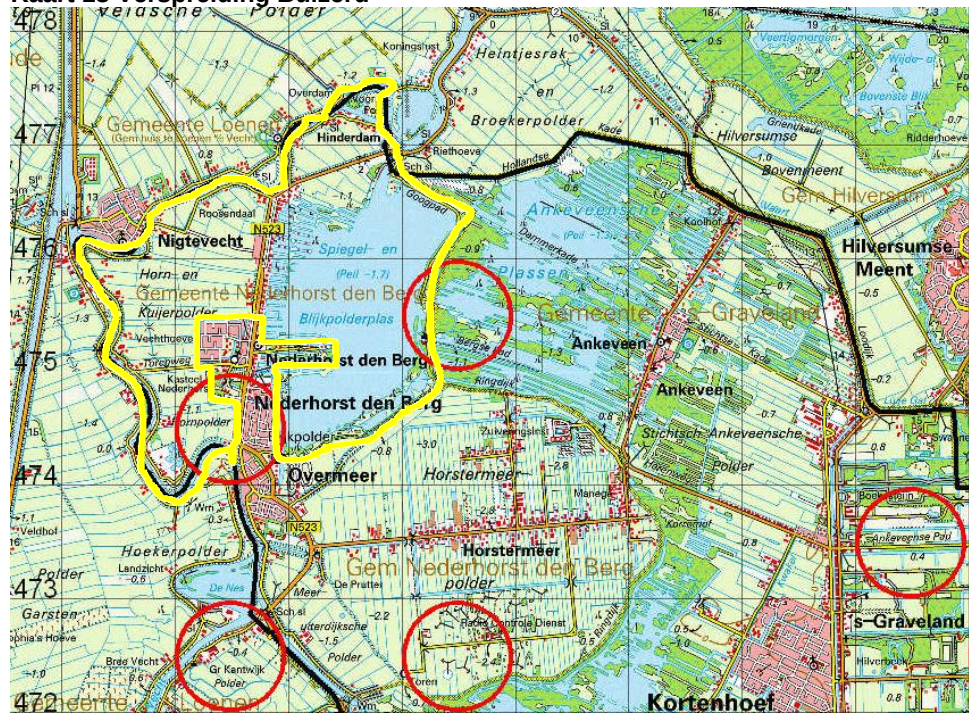

BROEDVOGELS MET VASTE NESTEN

Kaart 12. Verspreiding Boerenzwaluw

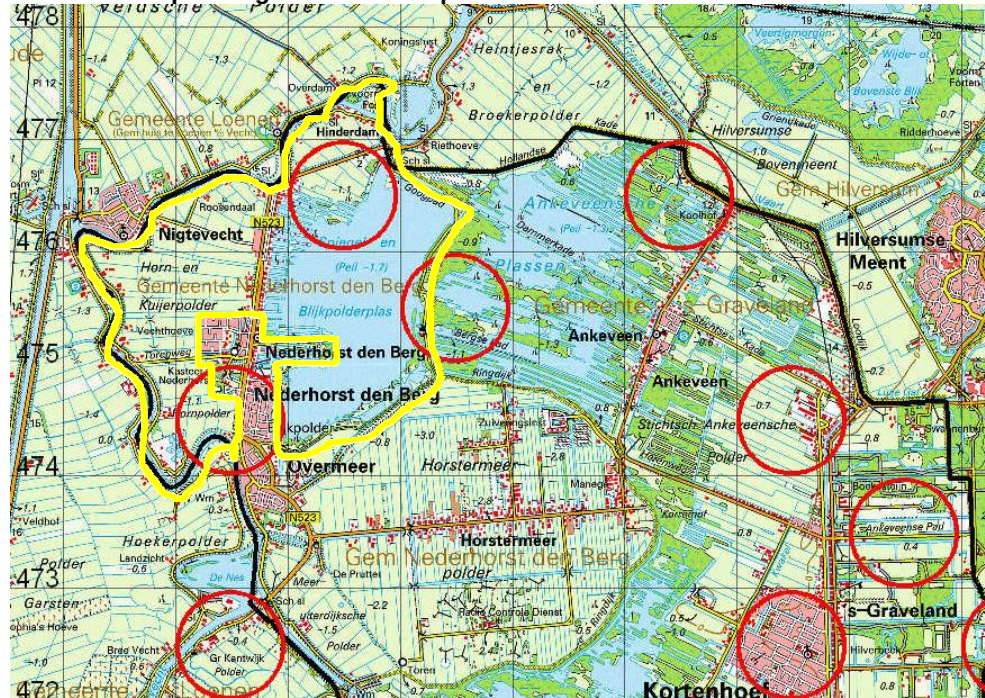

Kaart 13 Verspreiding Buizerd

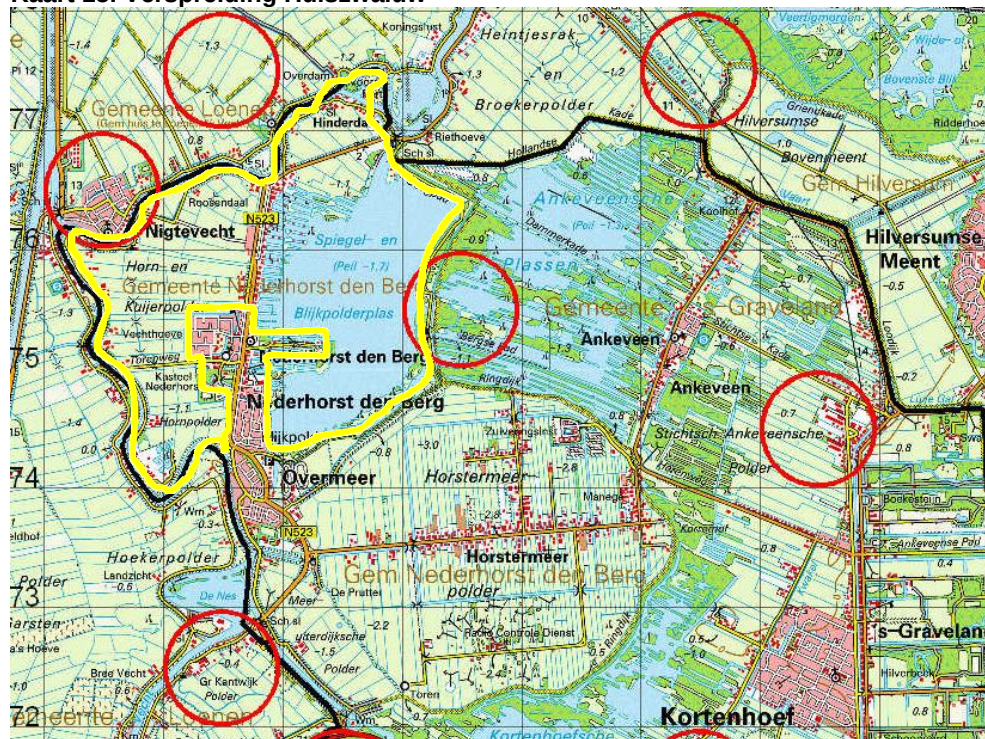

Kaart 14 Verspreiding Grote bonte specht

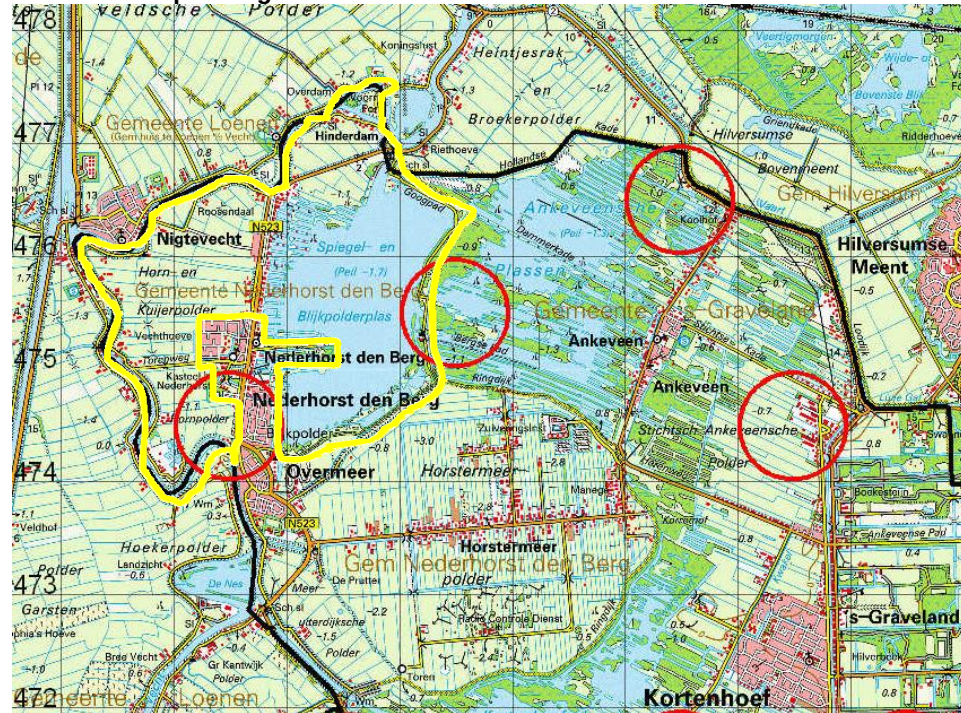

Kaart 15. Verspreiding Huiszwaluw

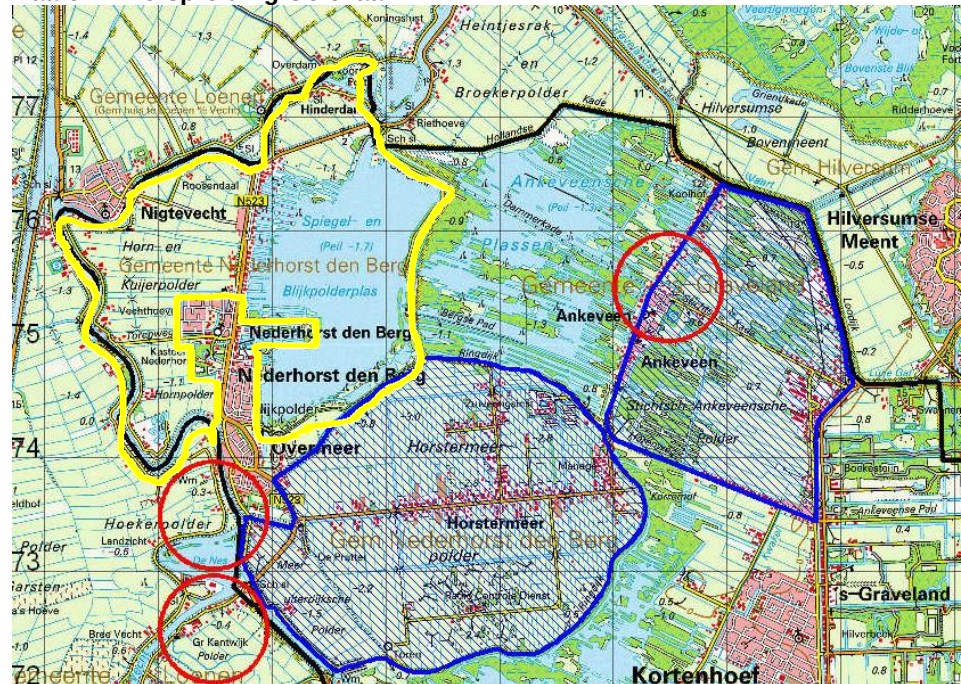

Kaart 16 Verspreiding Havik

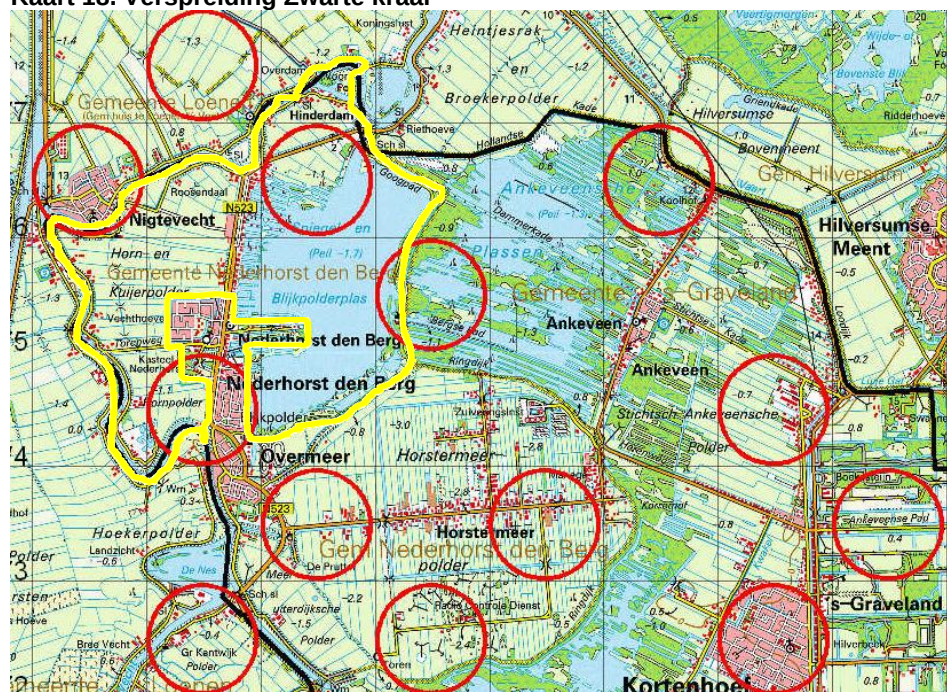

Kaart 17. Verspreiding Ooievaar

Kaart 18. Verspreiding Zwarte kraai

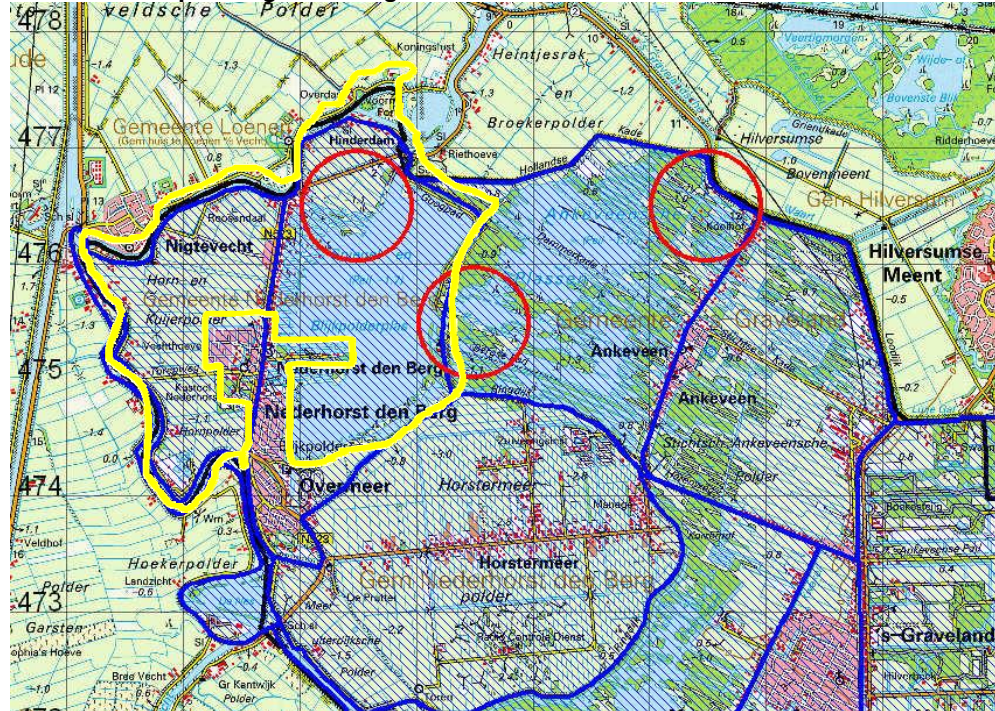

KWALIFICERENDE EN RELEVANTE SOORTEN VAN HET VOGELRICHTLIJNGEBIED

Kaart 19 Verspreiding Bruine kiekendief

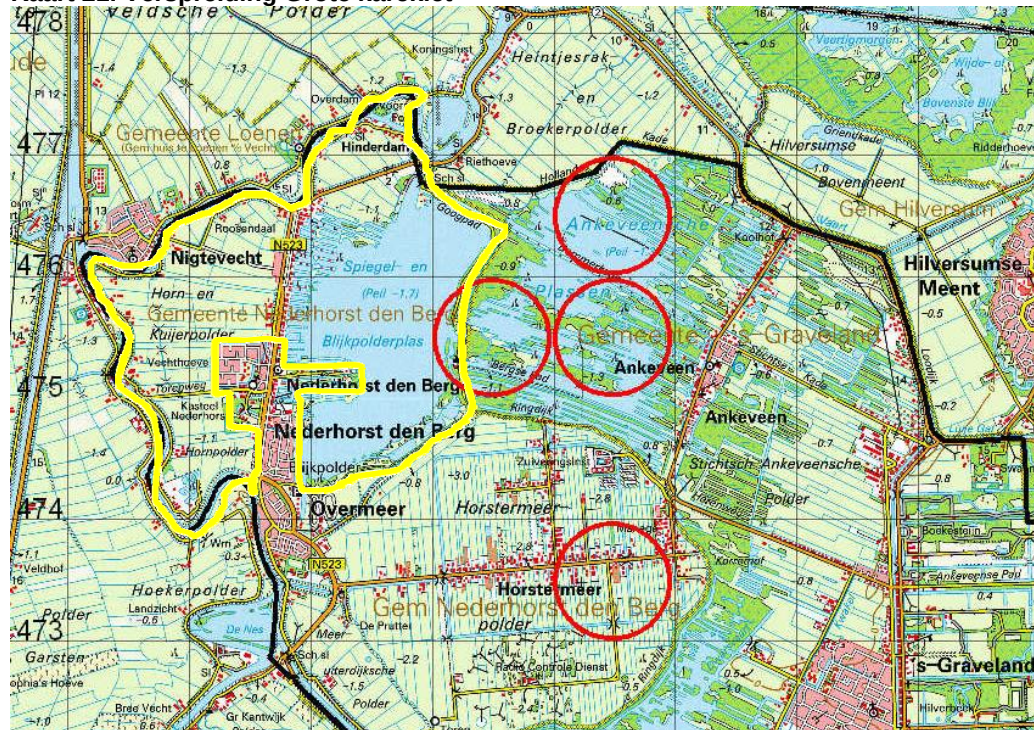

Kaart 20. Verspreiding Grauwe gans

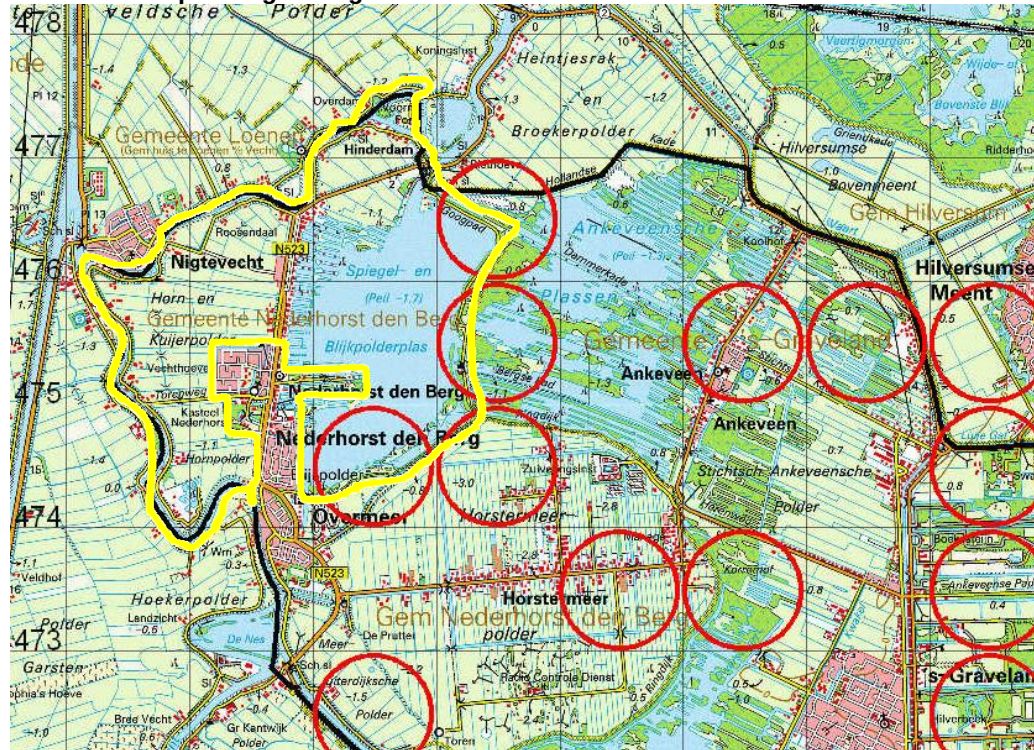

Kaart 21. Verspreiding Grote karekiet

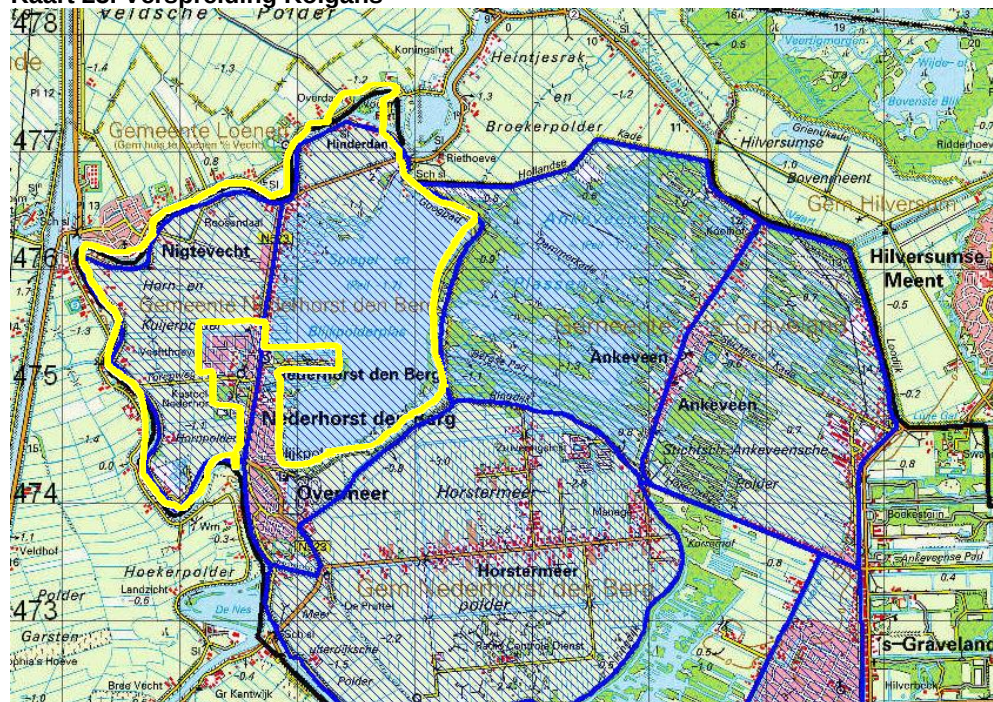

Kaart 22. Verspreiding IJsvogel

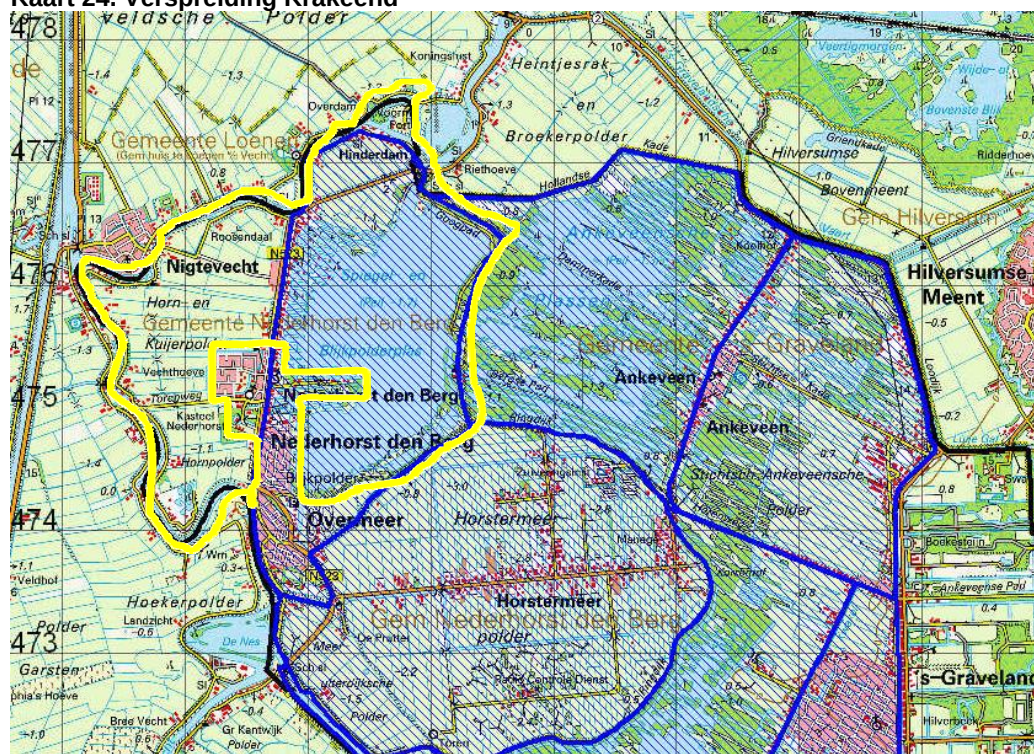

Kaart 23. Verspreiding Kolgans

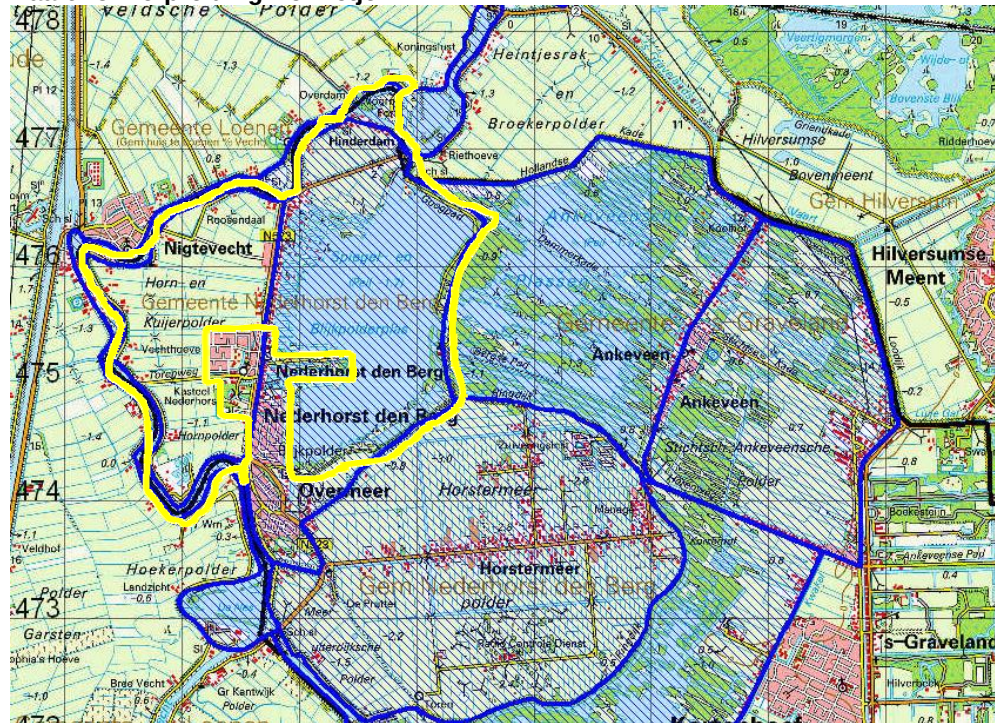

Kaart 24. Verspreiding Kraakeend

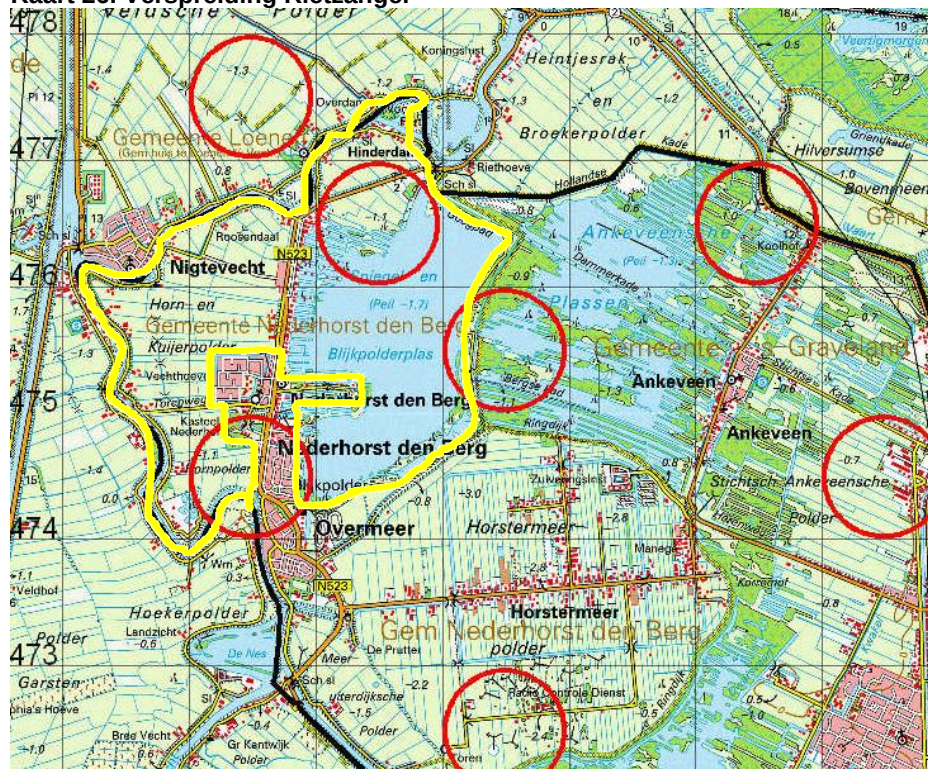

Kaart 25. Verpreiding Nonnetje

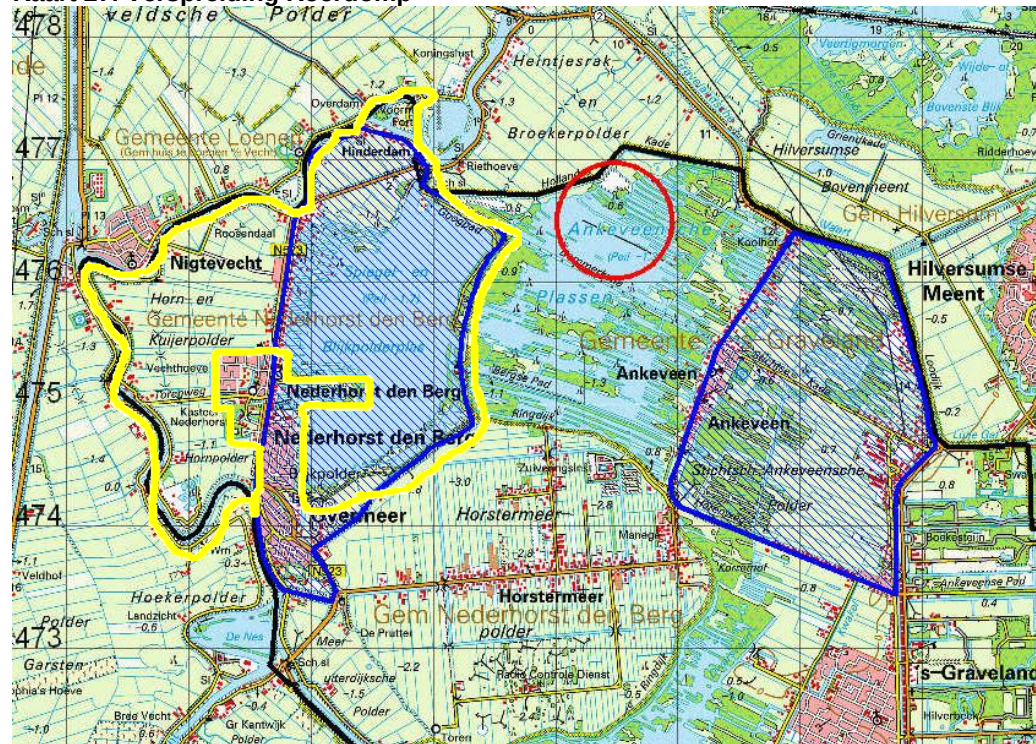

Kaart 26. Verspreiding Rietzanger

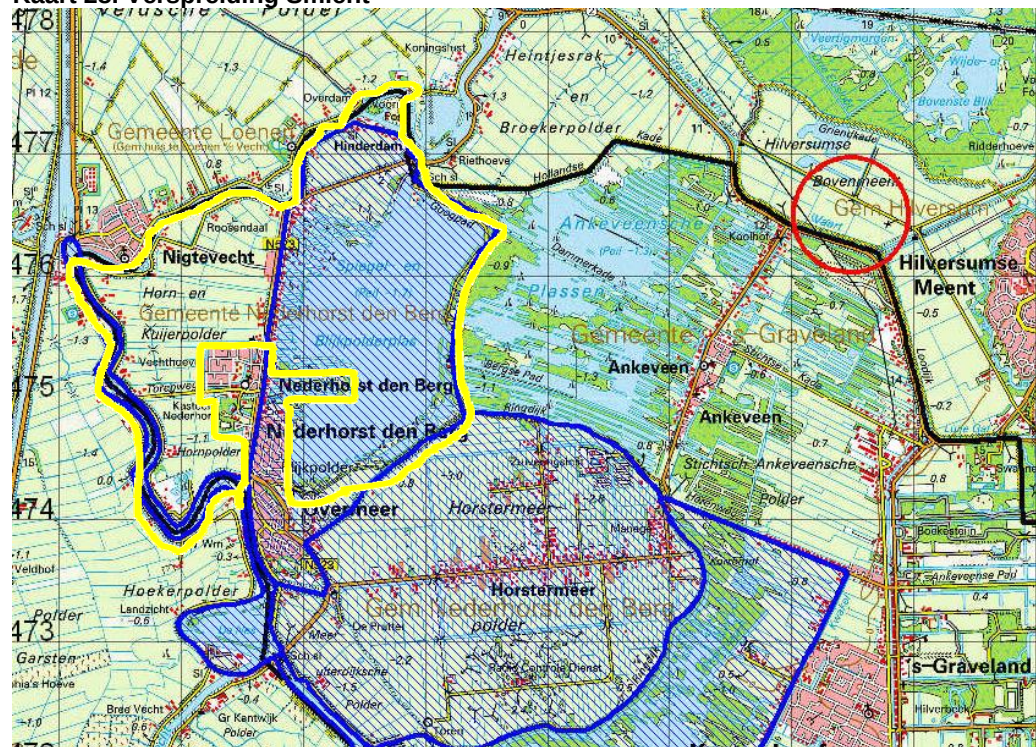

Kaart 27. Verspreiding Roerdomp

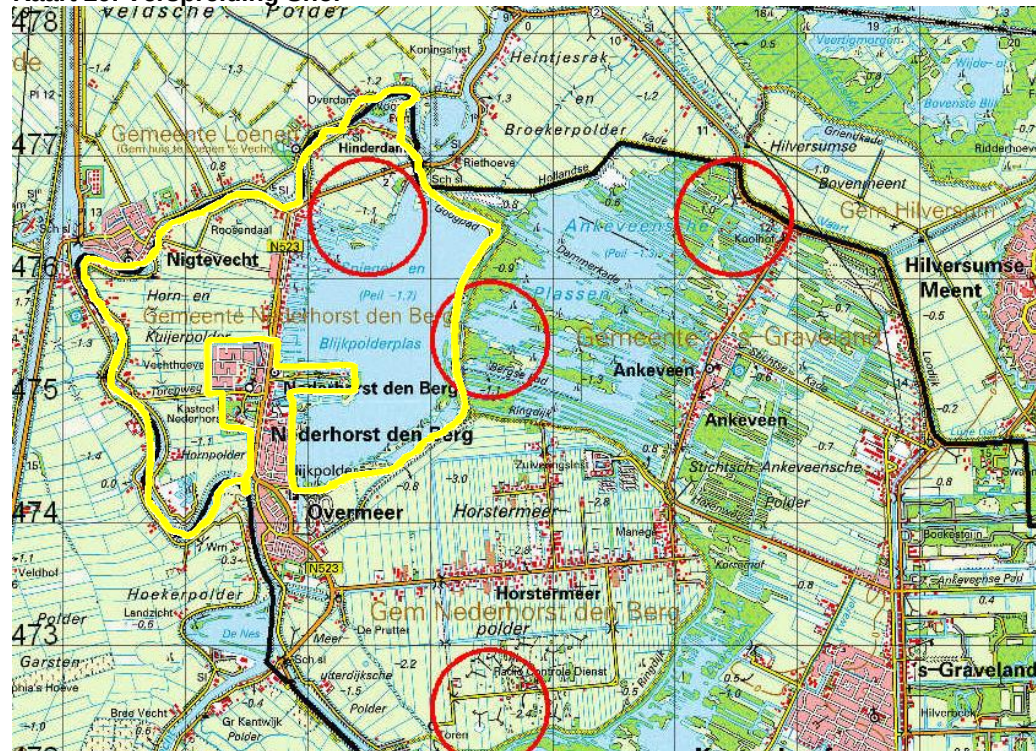

Kaart 28. Verspreiding Smient

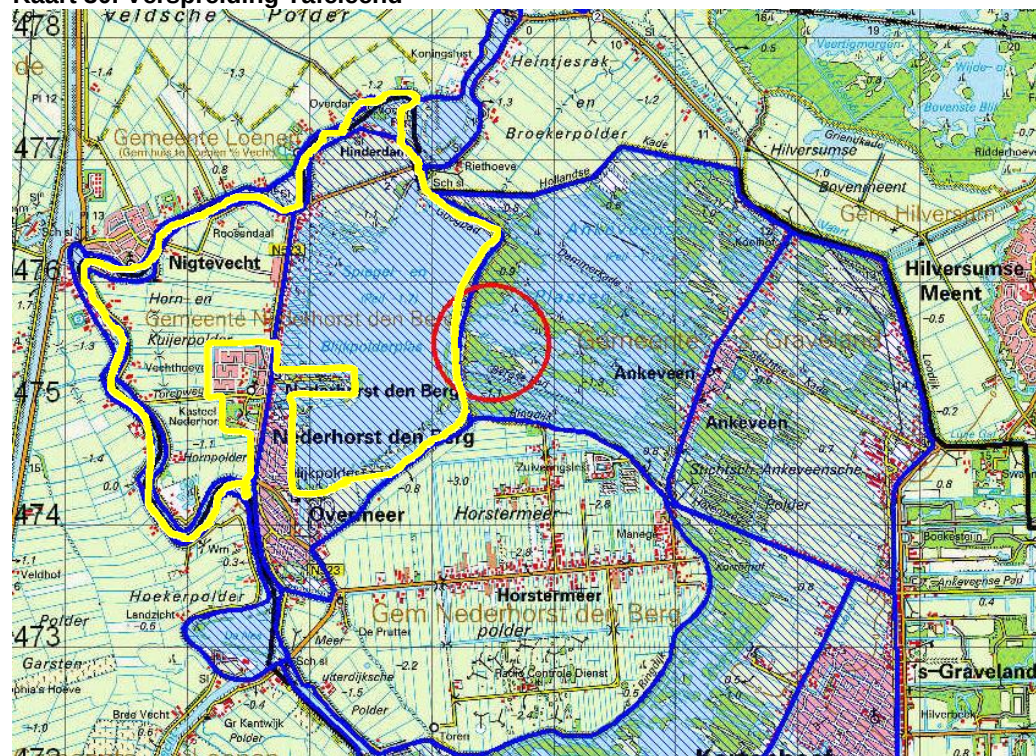

Kaart 29. Verspreiding Snor

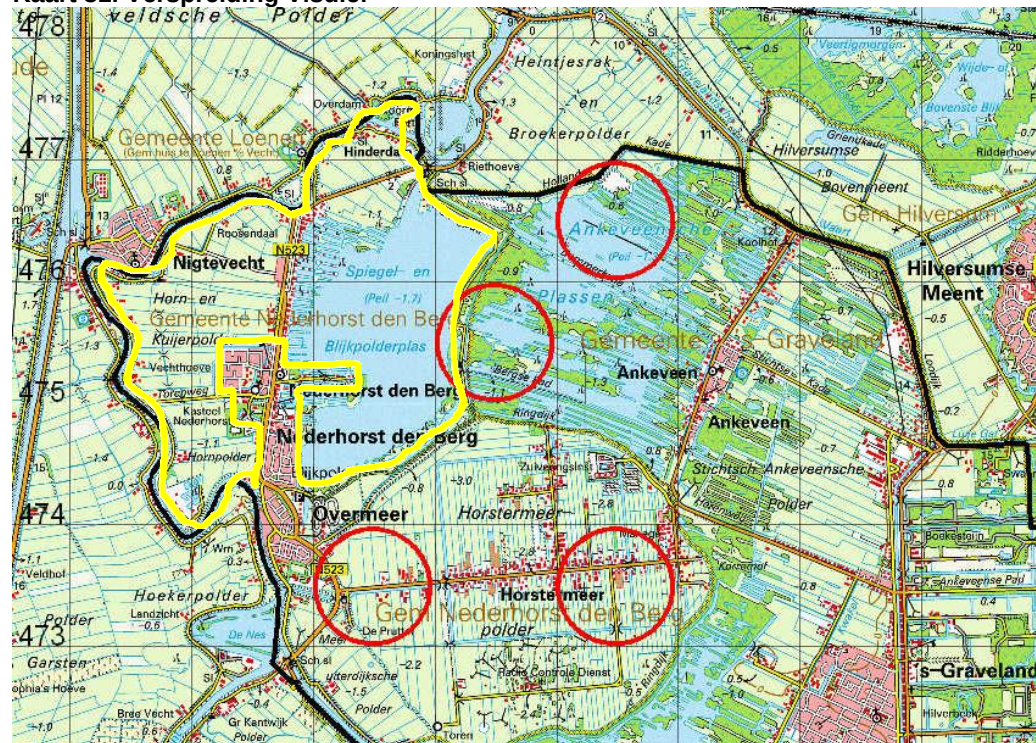

Kaart 30. Verspreiding Tafelend

Kaart 31. Verspreiding Visdief

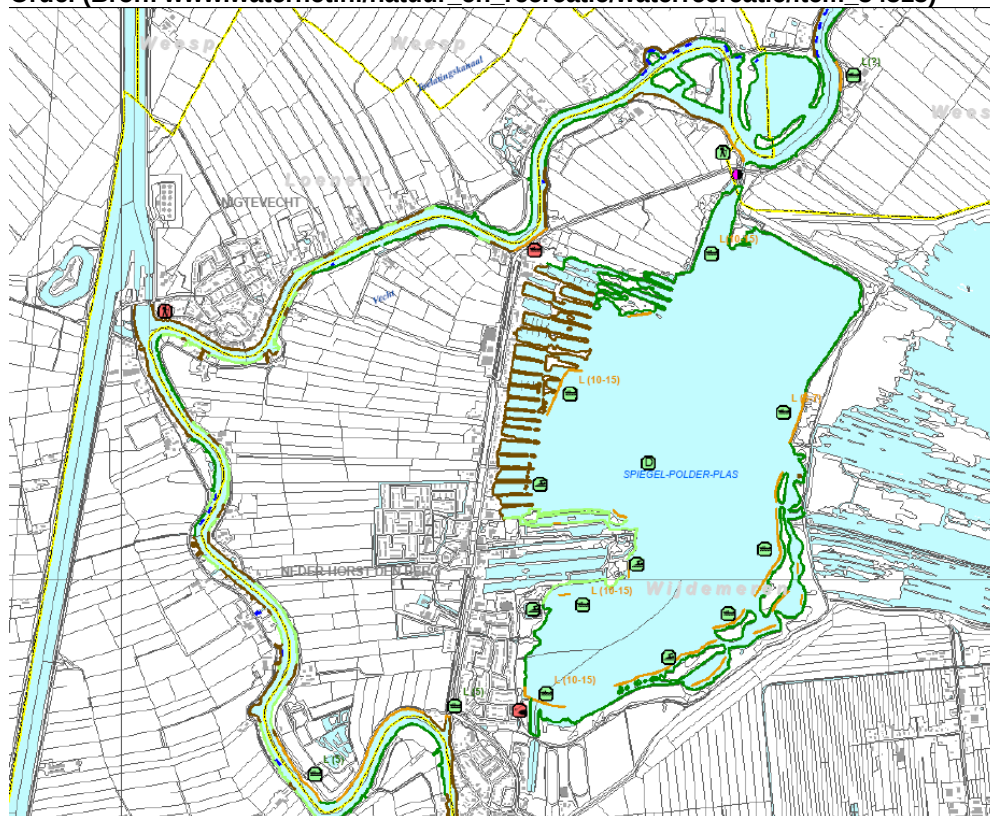

Bijlage 3

Oeverzoning binnen het plangebied

Kaart 32. Oeverzonerig zoals opgesteld in de Keur en de beleidsnota Vaarwater op Orde. (Bron: www.waternet.nl/natuur_en_recreatie/waterrecreatie/item_34813)

Legenda Oeverzoneringskaart
Donker groene oevers hebben een (potentieel) hoge natuur- en landschappelijke waarde. Het gaat om rietkragen en/of met veel oever- en moerasplanten begroeide oeverzones, inclusief natuurvriendelijk ingerichte of in te richten (donkergroen-lichtgroen gestippelde) zones. Nieuwe afmeervoorzieningen zijn niet toegestaan. Alleen langs bestaande voorzieningen mag (met ontheffing) één schip worden afgemeerd.
Lichtgroene oevers zijn oevers in het landelijk gebied waarlangs geen woningen of woonschepen gelegen zijn. Aanbrengen van afmeervoorzieningen en afmeren is niet toegestaan. Er wordt ook geen ontheffing verleend aan particulieren. Deze zones hebben een minder hoge natuurwaarde dan groene zones maar ze zijn wel belangrijk als ecologische verbidingszone voor de trek van planten en dieren. In deze zones dienen zo weinig mogelijk barrières te worden opgeworpen voor de trek. Ook dienen de leefmogelijkheden voor plant en dier in de droge en natte oeverzone zo groot mogelijk te zijn. De oevers hebben doorgaans een hoge landschappelijke en cultuurhistorische waarde
Oranje zones: Openbare aanlegplaatsen (afmeervoorzieningen) en jachthavens. Langs de meeste openbare aanlegplaatsen is afmeren toegestaan voor een periode van 1 of 3 x 24 uur. Het is aan- en omwonenden niet toegestaan om deze voorzieningen te gebruiken voor het permanent afmeren van eigen schepen. Openbare aanlegplaatsen kunnen ook langs groene zones gelegen zijn.
Bruine zones zijn oeverzones in stedelijk gebied en langs oeverpercelen met woonbebouwing of woonschepen. Per perceel is maximaal één voorziening en maximaal één schip toegestaan. De betreffende gemeente of de provincie Utrecht kan strengere regels stellen ten aanzien van afmeren en afmeervoorzieningen.
Langs Rode zones mogen geen nieuwe afmeervoorzieningen worden aangebracht, bestaande voorzieningen mogen niet worden uitgebreid. De kleur rood geeft aan dat er nautische bezwaren zijn. Te denken valt aan smalle en/of bochtige delen van de vaarweg waar de gehele breedte in beginsel nodig is voor een veilig en vlot scheepvaartverkeer.